Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP | *77. évfolyam, 27. szám* ■ *2012. július 8.* ■ *Szentháromság ünnepe után 5. vasárnap* | Ára: 250 Ft

„A Károli Gáspár Református Egyetem szenátusa döntött arról, hogy Bölcsészettudományi Karának Hermeneutikai Kutatóközpontja keretében megalakítja a Jonathan Edwards Center – Hungary nevű kutatóműhelyt, amely a Yale Egyetem Edwards-központjának egyik társult intézménye. Az együttműködésről szóló megállapodást a két egyetem rektora írta alá az elmúlt évben. Az angol nyelvű ünnepélyes megnyitóra július 2-án került sor az egyetem bölcsészettudományi karának dísztermében."

Egy csodálatos elme a tizennyolcadik századból ▶▶ *4. oldal*

„Jó szívvel gondolok vissza azokra a gyülekezetekre, tisztségviselőkre, egyszerű gyülekezeti tagokra, akikkel látogatásaim során találkoztam. Erősítették hitemet, evangélikus identitásomat."

Interjú Szabó Györggyel ▶▶ *13. oldal*

Lelkésziktatás Pestújhelyen ▶▶ *3. oldal*
Szlovákiai egyházi napok ▶▶ *5. oldal*
Evangélikusokat is vonzott a REND ▶▶ *5. oldal*
Életképek egy csendeshétről ▶▶ *7. oldal*
Az életet szolgáló gazdaság ▶▶ *10. oldal*
Miért boldogtalan ma sok házasság? ▶▶ *11. oldal*

CZÖNDÖR ISTVÁN FELVÉTELE

A balatonboglári Platán strandon július 2-ával ismét megnyílt a Hullámhossz *elnevezésű strandmisszió. A helyi evangélikus gyülekezet célja idén is az volt, hogy sátruk örömüzenettel szolgáljon a városban nyaralóknak, valamint egyfajta információs pontként tájékoztassa az érdeklődőket. A kánikulai rekordokat döntő hét folyamán* Bartos Mónika, Garáné Kis Renáta, Gömböcz Elvira, Kárnyánczky Eszter, *valamint* Németh Gábor *és* Szőlősi István Sándor *volt önkéntes segítője a* Czöndör István *vezette gyülekezeti vállalkozásnak.*

Új és megújult közösségi terek

Hálaadás Kisapostagon

▶ **Míg a gyülekezet a negyvenfokos melegben az árnyékba húzódott, és a szentelést végző lelkészek az ünnepi liturgiára készültek, a gyermekek önfeledten vették birtokba a nekik készített új csúszdát, mászókát és hintákat június 30-án, szombaton Kisapostagon.**

BODA ZSUZSA FELVÉTELE

A maroknyi kisapostagi evangélikus közösség *Stermeczki András* lelkész vezetésével sikeresen indult és nagyobb összeget nyert a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) egyik pályázatán. Így – a Magyarországi Evangélikus Egyház előfinanszírozási támogatásával – tavaly novemberben belekezdhettek projektjükbe. Azóta megújult barátságos kis templomuk, felújíthatták gyülekezeti házukat, mi több, a templomkertben az egész falu számára nyitott közösségi játszóteret is kialakíthattak. Mindezekért múlt szombaton adtak hálát.

Az ünnepnap a felújított – immár karzattal is ellátott – templomban kezdődött. Az istentiszteleten *Lupták György,* a Bács-Kiskun Egyházmegye esperese liturgizált, és *Gáncs Péter* déli egyházkerületi püspök szolgált igehirdetéssel. Az asszonykör énekekkel színesítette az ünnepi alkalmat.

A köszönet szavai hangzottak el ezután, illetve Stermeczki András oklevelek átnyújtásával tette még emlékezetesebbé az eseményt. Az együttlétet megtisztelte jelenlétével, és az egybegyűlteket köszöntötte *L. Simon László* kulturális államtitkár is.

▶▶ *Folytatás a 3. oldalon*

Nem mellékes a melléképület

Szügyi parókiaszentelés

▶ **Három, négy, tizenhárom – e számokkal jellemezhető – többek között – a szügyi evangélikus lelkészcsalád. *Blatniczky János Dániel* és felesége, *Blatniczkyné Hammersberg-Ganzstuch Júlia* tizenhárom éve került a nógrádi településre, idén július elején pedig négy gyermekükkel harmadik otthonukba költöztek.**

Persze a lelkész és családja nem azért költözött-költözik ilyen sűrűn, mert válogatnának, hanem mert az egyházközség 1767-ben épült parókiájának állapota a 2000-es évek elejére egészségre ártalmas állapotúvá, így lakhatatlanná vált. 2007-ben a gyülekezet vezetősége úgy döntött, hogy a kétszáznegyven éves parókiáról azonnali hatállyal ki kell költözni. Az az idő tájt „még csak" ötfős család a gyülekezet akkori felügyelője, *Becsjanszki János* önzetlen felajánlásának köszönhetően költözhetett be ideiglenes otthonába, ahol is öt évet vártak a végleges megoldásra.

A július első vasárnapján zajlott parókiaszentelési ünnepség szokatlan módon – a nagy forróságra tekintettel – a templomban kezdődött. *Dr. Fabiny Tamás* püspök a meghívón szereplő ige alapján szólt a gyülekezethez: *„Örömmel teszek jót velük teljes szívemmel és lelkemmel."* (Jer 32,41)

A templomi kezdés apropóján a püspök kiemelte: minden gyülekezeti építkezés a templomból (az oltártól) kell, hogy induljon. Isten háza az első, az emberé csak másodlagos, de a szolgálat végzéséhez szükséges. Mindezt a *paróikia* szó görög eredetije is jól kifejezi: *paroikia,* amelynek a pontos jelentése „ a ház mellett". Így gondolhatunk a templomok árnyékában fekvő épületekre, amelyek – ebben az esetben – csupán melléképületek. A földi lét végességével azonban szemben áll Isten örök dicsősége, az, hogy elkészítette számunkra az örök hajlékot. Legyen ez a beköltöző lelkészcsalád reménysége is! – fogalmazott Fabiny Tamás.

Az igehirdetés után a *Török János* felügyelő által vezetett ünnepi közgyűlésen Blatniczky János Dániel lelkész beszámolt az építkezés folyamatáról, majd – immáron a szabadban – sor került az új épület kulcsainak ünnepélyes átadására. *Kovács Gábor* balassagyarmati mérnök *Szabó András* esperesnek, ő pedig a lakóknak adta át a falu képébe kifogástalanul illő, a 21. századi igényeknek megfelelő ház kulcsait.

▶▶ *Folytatás a 3. oldalon*

„Tanítsd meg azt az imát!"

■ Frittmann Magda

Eszembe jut az a copfos kislány, aki én voltam a háború után. Tele voltam lelki gyötrelemmel. Sokat sírtam – nem tudtam az okát –, és ha besötétedett, rám tört a fogvacogtató félelem. Nem mertem beszélni a kínjaimról, mert szégyelltem, mintha tehetnék róluk.

Abban az időben kezdtem aprócska életemet Isten kezébe tenni. Sőt mindjárt a szüleimre és a testvéremre is gondoltam, mert úgy éreztem, nekik legalább akkora szükségük van a mennyei Atya oltalmazó kezére, mint nekem. Aztán elérkezett az este, és én bebújtam a takaró alá. Jött a fekete félelem, és én gyengén, erőtlenül elkezdtem kipróbálni az Istent. „Szabadíts meg a félelemtől, édes Istenem!" Összetett kézzel imádkoztam, amíg el nem aludtam. Néha álomba sírtam magam.

Amikor megszólítottam Istent mint mennyei Atyámat, meghallgatta erőtlen kérésemet. Lassan oldódott a görcs, amely béklyóba szorította a szívemet, egyre bátrabban vettem fel a harcot az esti lidércekkel. Talán az életem rendeződése, egészségi állapotom javulása is segített, de biztos vagyok benne, hogy a félelmek ellen az imádság volt a legjobb gyógyszer.

Isten emlékezetembe hozta ezeket az időket, amikor már tanítottam. Gyakran meséltem a gyerekeknek, hogy milyen szorongó, félelmekkel küzdő kislány voltam, akinek hol ettől, hol attól remegett a keze, és még magam elől is elbújtam volna.

Érdekes eredménye lett a meséimnek. Majdnem mindig megindították a gyermekeket a szabadulás felé. Először csak felismerték, hogy a szorongás másra is rátört. Aztán meglátták, hogy a félelmektől meg lehet szabadulni, hiszen ott álltam előttük nyitott életemmel, felszabadult lélekkel. Hallottak a gyógymódról is, mert mindig elmondtam nekik, hogy a meghallgatott imádság segített ki a mélyből. Gondolkodóba estek. Talán nekik is sikerülhet a félelem legyőzése?

Néha – egy-egy személyes beszélgetés során – megnyíltak előttem. Vallomásaik fájdalmas kelevények kifakadásával értek fel. *Gergő* megizzadt, mire ki tudta nyögni szenvedésének az okát. *Kati* sírva panaszkodott magányos félelmeire. *Noéminek* be kellett vallania, hogy a testvérével szembeni kisebbségi érzés kínozza, és fél tőle. A testvérétől és a rossz érzéstől egyaránt.

A vallomások indították meg a szabadulást, de *Tomi* jutott el a megoldás forrásához. Ő fogalmazta meg a kívánságát: „Tanítsd meg azt az imát, amit te mondtál el régen!"

> **Hallottak a gyógymódról is, mert mindig elmondtam nekik, hogy a meghallgatott imádság segített ki a mélyből. Gondolkodóba estek. Talán nekik is sikerülhet a félelem legyőzése?**

Először imádkozott életében. Hamarosan pedig boldogan számolt be a „kísérlet" hatásáról: Isten megszabadította a félelmeitől. Nem kötötték gúzsba értékes képességeit a lidércek. Szabad lett tőlük, és jó tanuló.

Már régen nem tanítom Tomit, az a copfos kislány is a múlt emléke már, a félelem kísértése mégis újra támad. Mások az eszközei, más céljai vannak, de a lényeg, hogy elvegye erőmet a szolgálattól. És ilyenkor összeteszem a két kezem, és elmondom azt a régi imát, amelyre elindultak az angyali seregek elűzni a fekete fellegeket életem egéről.

Boldogan tapasztalom a megújuló kegyelmet. Az imameghallgatás megindítja a másokkal való beszélgetést. Elmondhatom, mit jelent nekem hitben élni, mennyit ér az Isten szeretete a mindennapi életemben.

De vajon ki lehet-e fejezni ezt a csodálatos, semmi mással össze nem hasonlítható élményt egyszerű szavaimmal? Biztosan nem, mert a szó kevés. Ott kell állnom előttük nyitott élettel, felszabadult, szolgáló élettel, hogy a hit és a cselekedet együtt tegyen bizonyságot róla, aki megszabadított a félelemtől!

SEMPER REFORMANDA

„Valamennyi zsoltár, Írás kegyelemért kiált, dicsőíti a kegyelmet, keresi Krisztust, s egyedül Isten műveit magasztalja; minden emberi mű viszont elveti ezeket. Így ez a zsoltár könnyen érthető az őt megelőzőkből, mivel minden egybecseng. Figyelemre méltó, hogy Krisztus népének nevében íródott (s egyidejűleg minden egyes embernek a saját nevében is). Ennek a népnek naponkénti ellenségei a világ bölcsei és az önmagukban igazak. Ők nem tudnak a kegyelemről, nem is akarnak róla tudni, sőt vak szentségüktől és jó szándékuktól félrevezetve azt hiszik, senki sem becsüli többre az Isten kegyelmét, mint ők."

▶▶ *Luther Márton:*
A hetedik bűnbánati zsoltár (Zsolt 143)
(Weltler Ödön fordítása)

Oratio œcumenica

Drága Istenünk, mindenható, szerető Atyánk! Hálát adunk neked, hogy a közeledbe hívtál minket, és igédben világossá teszed számunkra akaratodat; az igehirdetés sokféle hangjában megmutatod ajándékaid gazdagságát. Áldunk és magasztalunk, hogy igéddel gazdagítod életünket. Annyi minden megterhel bennünket a mindennapokban, oly sokszor elcsüggedünk, de te mindig szólsz hozzánk, és megajándékozol bennünket. Köszönjük ezt neked.

Urunk, könyörgünk hozzád az egyházmegyei és az egyházkerületi tisztségviselők megválasztásáért, mindazokért, akiket szolgálatodba hívsz. Adj olyan vezetőket, akik rád hallgatva, belőled élve irányítanak és feddnek. Kérünk, érleld őket a bizonyságtevés eszközeivé, adj nekik tőled való tiszta látást és bölcsességet.

Kérünk, áraszd ki igédet a világra is. Add, hogy a világ megismerje szeretetedet. Adj békességet minden embernek, hogy a mostani nehéz, megpróbáltatásokkal teli időben egymást elfogadva, egymást testvérként szeretve valóságosan segítsünk.

Köszönjük, hogy egyszülött Fiadban Megváltót küldtél hozzánk, aki harcában kivívta számunkra az örök életet, aki által mi is reménykedhetünk abban a dicsőségben, amelyet még szem nem látott, fül nem hallott, sem emberi szív el nem gondolt.

Kérünk, Urunk, elesettségünkben lásd meg hozzád vágyódó életünk hálatelt könyörgését; és töredékes hálánkat te egészítsd ki, te tedd teljessé az engedelmességre formálva szívünket.

Urunk, Istenünk, amikor mindezeket kérjük tőled, akkor azokért is könyörgünk, akik testi-lelki betegségben szenvednek. Mutasd meg nekik, hogy Jézus Krisztus is szenvedett, és betegségeiket ő is hordozta. Áldunk és magasztalunk, hogy te vagy a mi áldott orvosunk, akihez gyógyulásért fordulhatunk.

Kérünk, áldj meg minden szeretetmunkát és az irgalmasság cselekedeteit. Áraszd ki Szentlelkedet új életeket adva, ébredést adva, veled való igazi találkozási alkalmakká téve a gyülekezeti csendesnapokat, a nyári táborozások programjait.

Így könyörgünk hozzád egyházunk minden tagjáért és mindazokért, akik még nem nyitották meg szívüket előtted: a gyermekekért, az ifjakért, a felnőttekért és az idősekért. Kérünk, kézen fogva vezess bennünket is – mint ahogy Sault is vakságában bevezették Damaszkuszba –, hogy rád találva az Úr Jézus Krisztusnak átadott életünkkel látásra nyíljék szemünk a tőled való szolgálat keskeny útjának meglátására.

Kérünk, áldd meg szolgáidat és szolgálóidat, teremtett világodat; mindezt a mi Urunk Jézus Krisztusért, az ő nevében kérjük. Ámen.

Az *Evangélikus Élet* 2005–2011. évi lapszámai PDF formátumban letölthetők a www.evangelikuselet.hu címről.

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 5. VASÁRNAP – APCSEL 9,1–20

Isten hívása az események fátyla mögött

A VASÁRNAP IGÉJE

Katona voltam, és már jó egy évet letöltöttem a másfélből a néphadsereg kötelékében. Tél volt, vasárnap délután, és a körletben nem voltunk sokan. Cigarettára gyújtottam, aznap talán a tizenhatodik-tizenhetedikre. Bevonulás előtt nem dohányoztam, a katonaságnál szoktam rá.

És azon a téli késő délutánon történt valami: cigarettázás közben rosszul lettem. Szívtájékon erős szorítást éreztem. Egy pillanatra elsötétült körülöttem minden. Feltéptem az ablakot, hogy friss levegőhöz jussak. Halálfélelmem volt. Lementem a gyengélkedőre, elmondtam, hogy mit éreztem. Kétkedve néztek rám, de azért kiküldtek a kórházba, hogy csináljanak egy EKG-t. A vizsgálat negatív lett. Visszavittek a laktanyába, én pedig a cigarettát okoltam a rosszullétemért, és leszerelésemig többé nem gyújtottam rá.

Az egyetem évei alatt előfordult, hogy hébe-hóba elfogadtam egy cigarettát, de csak a társaság kedvéért. Ez a rosszullét, a szívtáji szorító érzés, a halálfélelem – és annak emléke – gondoskodott róla, hogy megszabaduljak a dohányzástól.

Sok évvel a történtek után arra gondolok, hogy tulajdonképpen ez a rosszullét segítség volt. Egyáltalán nem volt jó átélni – most, hogy felidéztem, beleborzongok – mégis segített, hogy megváltozzon bennem valami, hogy egy „káros szenvedélytől” megszabaduljak.

Ahhoz, hogy valami megváltozzon vagy megváltozhasson, többnyire történnie kell valaminek. Történik is, de a történések zöme nem idéz elő bennünk változást. Kevés olyan történés van, amely képes változást előidézni.

Ezeknek a változást elindító eseményeknek java része rossz dolog. Valaki rosszul lesz, karambolozik, ételmérgezést kap, sportolás során megsérül, a sok gyakorlástól ínhüvelygyulladást kap, megbetegszik, műtéten esik át, és sorolhatnánk még azokat az eseményeket, melyeket rossznak gondolunk, és azok is.

Hívőnek lenni nem azt jelenti, hogy a rossz történéseket át kell változtatnunk jóvá, és azokat, akikkel rossz dolgok történnek, meg kell győznünk, hogy próbálják meg jónak látni őket. A rosszról továbbra is azt kell gondolnunk, hogy rossz.

Saul, aki Damaszkusz felé utazik, balesetet szenved: leesik a szekérről, sokkos állapotba kerül, olyannyira, hogy sem ételt, sem vizet nem tud magához venni. Ráadásul elveszti a látását is. Ha valamelyik ismerősünket vagy barátunkat ilyen állapotban látnánk viszont, bizonyosan mélyen megrázna minket.

Az apostolok cselekedetei 9. fejezetének elején olvasható történetet „Saul megtéréseként” szokás emlegetni. De az, ami vele történt, többrétegű esemény. És ezek között a rétegek között bizony van olyan, amelyet nem lehet emberileg akarni. Egyikünk sem akarná, hogy bárki is balesetet szenvedjen, sokkos állapotba kerüljön, és megvakuljon csak azért, hogy esetleg megváltozzon lelkületében, hozzáállásában, Istenhez fűződő viszonyában.

Vannak ugyanis olyanok, akik keresztülmentek nagy megrázkódtatásokon, vagy hajszálon függött az életük, ez mégsem változtatta meg őket. A dolog tudniillik nem automatikus. Nem érvényes az a feltételezés, hogy egy eseménysor után az illető biztos jobban fog hinni Istenben. Feltételezhetjük ezt, de nincs rá semmilyen garancia.

A rossz történések önmagukban nem garantálják a megtérést.

Jézus a galileai zarándokok lemészárlása és a siloámi torony ledőlése kapcsán határozott nemet mond arra a spekulációra, hogy a rossz történések mögött egyfajta égi pedagógiát keressünk (Lk 13,4). De hozzáteszi, hogy minden rossz történés hallatán vagy láttán aktívan kell keresnünk az Istenhez való megtérés útját és lehetőségét.

Az emberek okozta rossz és a természeti katasztrófákból adódó rossz is ott van ebben a jézusi hivatkozásban, és mindkettőre érvényes, hogy Jézus szerint nem Isten csapásának, pofonjának kell ezeket tekinteni, mellyel a bűnösebbeket sújtja, mert nem maga az esemény, a rossz történés a kommunikáció, hanem minden rossz esemény, katasztrófa mögött ott van Isten hívójele, sárgán villogó jelzése.

És természetesen ez érvényes Saul megtérésének történetére is: nem a szekérről való leesés, a sokkos állapotba kerülés és a megvakulás Isten kommunikációja, kapcsolatfelvételi kísérlete Saul irányában. Hanem ezek mögött a rossz események mögött – mintha egy fátylat vagy függönyt húznánk el – egyszeriben látható lesz Isten jelzése, mely nem is akármilyen erős fénnyel villan fel, és immár mások számára is hallhatóan hangzik hívó szava.

Lukácsnak, *Az apostolok cselekedetei* szerzőjének szándéka éppen az volt, hogy a szimbólumok nyelvén elmondja: nem az esemény Isten kommunikációja, nem úgy van, ahogy *C. S. Lewis* írja a *Fájdalom* című művében, hogy a bennünket érő rossz dolog nyomán támadó fájdalom lenne a membrán, amelyen keresztül Isten kommunikál az emberrel, hanem az esemény fátyla mögül szólal meg Isten hívó szava, és az elhívás és a megtérés – azaz Isten hívó szavának követése – voltaképpen az eseménnyel párhuzamosan zajlik.

Ezért nincs szinkronban a hívó szó által elmondott kérés – *„De kelj fel, menj be a városba, és ott megmondják neked, mit kell tenned”* – Saul-Pál valós lehetőségeivel, hiszen megvakult, és sokkos állapota miatt magatehetetlen, kézen fogva kell vezetni. Ez a meg nem felelés tartalmazza a történet kulcsát, hiszen a bibliai szöveg alapján nem egyértelmű, hogy a nagy fény miatt esik-e a földre – ahogy esetleg vélhetnénk. Az a határozószó, melyet Lukács használ, vonatkozhat a két esemény – a felragyogó fény és a földre esés – egyidejű, párhuzamos voltára is.

Isten hív, szüntelenül hív, csak mi nem mindig halljuk meg. Saul történetében sem arról van szó, hogy Isten addig nem, de akkor hirtelen meggondolja magát, és elhívja Sault, és választott eszközévé teszi, hanem egy esemény teremtette meg azt a helyzetet, hogy ez a hívó szó most hallható, érzékelhető és legfőképpen megértett, elfogadott lett Saul számára.

Számunkra se az extra körülmények legyenek a fontosak ebben a történetben, hanem az embert szüntelenül hívó és megtérést – naponkéntit – váró Isten. Ámen.

■ Réz-Nagy Zoltán

Bemutattuk a *Liturgikus könyv* második kötetét

Zárszó

Másfél éves sorozat végére értünk. Ötvenhárom lapszámon keresztül – kis közjátékokkal – hétről hétre bemutattuk a *Liturgikus könyv* második kötetét. Az első kötet a templomi istentiszteletek, szolgálatok rendjét tartalmazza, a második kötet pedig az úgynevezett kazuális szolgálatokhoz ad útmutatást, magában foglalva a temetés, esketés, szentelés, megáldás, iktatás sokféle alkalmát.

A *Liturgikus könyv* bevezetésének legnagyobb akadálya az volt, hogy akik kézbe vették és használhatták volna, nem ismerték meg. Tájékozatlanságukban sok mindent félreértettek, sok mindent elutasítottak. A második kötet kéziratát elkészítve mi, szerkesztők úgy éreztük, mielőtt az anyagot végleges formába öntjük, nem csupán a lelkészi munkaközösségeket kérjük fel véleményezésre, hanem szélesebb körben – az *Evangélikus Élet* olvasóinak népes tábora előtt – mutatjuk be, ismertetjük meg részletekbe menően az egyes rendeket és a szolgálatok nagy összefüggéseit.

2011 húsvétvasárnapjától szinte minden lapszámba került egy-egy ismertető. Ezekben az írásokban kitértünk az egyes rendek felépítésére, dramaturgiájának vizsgálatára. Megpróbáltunk rávilágítani az események hátterére, arra, mi miért alakult úgy ki, ahogy ma gyakorolhatnánk, vagy mi az indoka az eddigi gyakorlat revíziójának, újragondolásának.

Elemeztünk szövegeket, felhíva a figyelmet arra, mi mindent rejteget egy-egy mondat, milyen fontos, hogy jó időben jó szó és helyes kifejezés hangozzék el.

Mindazt, ami jelzésként, kérdésként, véleményként beérkezik, a *Liturgikus könyvet* készítő bizottság feldolgozza és figyelembe veszi a kézirat végleges szövegének elkészítése során.

Magunk mögött tudva a bemutatás hosszú útját, érdemes summázni egy-két alapelvet, levonni néhány következtetést az egész kötetre nézve.

A *Liturgikus könyv* kazuális kötete nem eseményekhez kötött rítusokban, szertartásokban gondolkodik, hanem abban, hogy az élet minden fontos eseményénél istentisztelet részesei vagyunk, azaz átéljük, hogy örömteli napokon és fájdalmak idején, jelentős mérföldköveknél és minden új kezdetnél Istennel szeretnénk találkozni. Ez a vágyunk azonban abból fakad, hogy ezekben az eseményekben is ő keres minket, ő közeledik hozzánk. Ezért a kötet minden rendje az evangélikus istentisztelet kereteibe illeszkedik, az egyház életét egységbe foglalva, az istentiszteleten való otthonosságérzetet erősítve.

A *Liturgikus könyv* második kötete úgy készült, hogy az alkotóközösség komolyan vette a korábbi *Agenda* örökségét, tekintettel volt a jelen kihívásaira, számba vette az elmúlt évtizedekben bekövetkezett változásokat, figyelt a külföldi testvéregyházak gyakorlatára és a hazai ökumenére. Így az itt található rendek ráépülnek az eddigi gyakorlatra, javítják, csiszolják az ismert formákat, az eddig használt szövegeket, ugyanakkor nyelvi, teológiai és gyakorlati szempontból a munkacsoport hozzáadta azokat a változásokat, amelyeket indokoltnak ítélt.

Az új *Liturgikus könyv* második kötetében tehát egyaránt találunk csak kismértékben változott rendet (temetés rendje, lelkésziktatás), az eddigiekhez képest kibővített formákat (például lelkészszentelés – ordináció, templomszentelés), az eddigi szokásokra épült, de eddig nem rögzített rendet (temetői istentisztelet és megemlékezés halottak napján vagy a magángyónás rendje), továbbá az új igényekhez elkészített anyagokat (új egyházi óvoda, iskola megáldása vagy a nyugdíjba menő lelkész búcsúztatása stb.).

A kötet jellemzője a kontinuitás, azaz figyelembe vettük az egyház folytonosságát. Építettünk a jól bevált hagyományokra, és melléjük tettük a saját korunk névjegyét is. Azért imádkozunk, hogy a Szentlélek tegye élővé azokat a találkozásokat, amelyeknek jó rendjét megpróbáltuk kimunkálni és rögzíteni. Készítőknek, elfogadóknak és kritikusoknak egyaránt feladatunk, hogy áldást kérjünk: Isten használja fel szolgálatunkat egyháza építésére.

Tudom, jó néhány rendet – különösen is a hiánypótló formák közül – kipróbáltak már az elmúlt két évben. Minden jobbító ötletért, visszajelzésért hálásak vagyunk. Létrehoztunk egy elektronikus postafiókot (lk2@lutheran.hu), erre a címre szeptember végéig még várjuk az észrevételeket, megjegyzéseket. A teljes kötet anyaga megtalálható a *liturgia.lutheran.hu* honlapon.

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

* * *

Jelen sorozatunk a végéhez ért, de a *Régi-új liturgikus sarok* az egyházi év végéig még él, hogy azután adventtől egy időre ismét az énekeké legyen a főszerep. Szeretnénk a következő fél évben sokféle oldalról és sokféle megközelítésben olyan témákat felvetni, amelyek istentiszteleti életünk egy-egy pontját, illetve folyamatát érintik. Bizonyára lesz olyan is, amely egy-egy adott esemény aktualitásához kötődik; de tervezünk – korábbi szokásunkat megtartva – olyat is, amely az egyházi esztendő éppen közelgő ünnepével kapcsolatos.

Az istentisztelet vég nélkül zajlik az örökkévalóságban, s mi részesei vagyunk, lehetünk ennek a csodálatos világnak. Ezért ad a liturgia állandó „megbeszélnivalót” az egyházban.

■ Dr. Hafenscher Károly (ifj.)

Hálaadás Kisapostagon

Folytatás az 1. oldalról

BODA ZSUZSA FELVÉTELE

Az istentiszteletet követően a vendéglátók és a vendégek – közöttük szép számmal a dunaújvárosi társult gyülekezet tagjai – felsétáltak a templom mögött álló, felújított gyülekezeti házhoz. Az épület és a templom körüli, L alakú telek megvásárlására öt évvel ezelőtt nyílt lehetőségük a kisapostagiaknak, de a felújításhoz külső segítségre volt szükségük.

Az ifjúsági és felnőtt-bibliaórák, gyermektáborok és télen az istentiszteletek megtartására is alkalmas, négy kis helyiségből álló épület ajtaját a megáldás és a kulcsátadás után tárták szélesre az ünneplő gyülekezet előtt. Mindeközben a gyermekek örömmel vették birtokba az udvaron kialakított játszóteret.

■ BODAZS

Szügyi parókiaszentelés

Folytatás az 1. oldalról

2009-ben vált nyilvánvalóvá, hogy a régi parókia felújítása legalább negyvenötmillió forintot emésztene fel. Ezért a gyülekezet presbitériuma úgy határozott, hogy a templom túloldalán lévő – szintén rossz állapotú – gyülekezeti házat elbontva annak helyén épít új parókiát.

Még abban az évben elkészült a látványterv és a költségvetés, azonban 2011-ben a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal megváltozott rendeletei alapján új tervek készítése vált szükségessé. A harmincötmilliós beruházás belső kárpótlási összegből, kiemelt projekttámogatásból, egyházkerületi és egyházmegyei hozzájárulással valósulhatott meg. A 2011 szeptemberében kezdődött bontás és építkezés az ígéreteknek megfelelően, idejében, kilenc hónap múlva fejeződött be.

Augusztus végéig reménység szerint a jelenleg még felállványozott templom felújítása is véget ér, és a szügyi gyülekezet hálatelt szívvel mondhatja: *„Valóban jót tett velünk az Úr!”*

■ HHÁ

FOTÓ: HORVÁTH-HEGYI ÁRON

Szilárd világ az Úr világa

Lelkésziktatás Pestújhelyen

Családias hangulatú, bensőséges istentisztelet keretében iktatta be hivatalába *Szabó B. Andrást,* a pestújhelyi gyülekezet megválasztott lelkészét *Győri Gábor,* a Pesti Egyházmegye esperese. A főváros XV. kerületének *Sándy Gyula* által tervezett, barátságos kis temploma zsúfolásig megtelt ezen a június 30-ai szombaton.

BODA ZSUZSA FELVÉTELE

Az ünnepi istentisztelet liturgiájában az esperes mellett a gyülekezet korábbi lelkésze, *Kendeh K. Péter,* a Luther Kiadó igazgatója vett részt.

Győri Gábor igehirdetésének alapigéjéül két verset is választott: Lk 23,34-et és Jn 20,23-at. „Lelkészi szolgálatunk középpontjában is a bűnbocsánatnak kell állnia – mondta igehirdetésében az esperes. – Krisztus megbocsátja vétkeinket, ez az egyetlen esélyünk. Lelkészként is erre a kegyelemre kell felkészülnünk, és a terhekkel hozzánk érkező gyülekezeti tagjainkat is erre kell felkészítenünk.”

Az ötévnyi pestújhelyi szolgálat után beiktatott lelkész sajátos formában tartotta prédikációját. Az oltár elé egy régi széket állított, amelyre képzeletben meginvitálta a gyülekezet egykori és mai tagjait. Meghívta őket, hogy beszélgessenek. „De bármi hangozzék is el ezen a széken – mondta az igehirdető –, egyet valamennyi pestújhelyi evangélikus biztosan elmond majd: *»Uralkodik az Úr! Bizony, szilárdan áll a világ, nem inog.«* Bármennyire azt tapasztaljuk is, hogy minden változik, semmi sem biztos, ki merjük mondani: szilárdan áll a világ. Mert az Úr uralkodik.”

A köszöntők sorában igazi meglepetéssel szolgált a gyülekezet kórusa, melyben több korosztály – gyermekektől nagyszülőkig – énekel együtt. A kórustagok – közöttük Szabó B. András édesanyja, *Szabóné Mátrai Marianna,* illetve a felesége, *Zsuzsa* – egyes dalszövegekbe személyes köszöntésüket is belecsempészték, nagy derültséget keltve a hallgatóságban.

Az ünnepi alkalom az árnyas templomkertben fogadással folytatódott.

■ BZS

Só és hűség

Aki válaszol: Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke

A *„Ti vagytok a föld sója”* témában rendezték meg június 29. és július 1. között a *Református egyházi napok, Dunántúl* elnevezésű találkozót Székesfehérváron. *(Tudósításunk az 5. oldalon. – A szerk.) A keresztyénség jelenléte a mai társadalomban* címmel szombaton délután tartott fórumbeszélgetés egyik vendége *Szemerei János,* a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke volt. Az alábbiakban az eszmecsere moderátora által feltett kérdésekre adott válaszait adjuk közre szerkesztett formában. (Püspökeinknek szánt kérdéseiket olvasóink – „Égtájoló” jeligével – szerkesztőségünk postacímére, illetve az evelet@lutheran.hu e-mail címre küldhetik. – *A szerk.)*

1. Milyennek látja a mai magyar társadalom lelki-szellemi arculatát?

Azért is nagyon nehéz erre a kérdésre választ adni, mert a magyar társadalom lelki-szellemi állapota egyfelől nem választható el teljes mértékben az országunkat körülvevő környezettől. Sokszor éljük át, amikor egy külföldi kirándulásról jövünk hazafelé, hogy a magyar határ érdekes módon mintha vízválasztó lenne, mintha kicsit feszültebb lenne itt a légkör. Sokszor gondolkodtam azon, hogy ez vagy azért van, mert vége van a szabadságnak, a pihenésnek, és bennünket is vár a munka; vagy ténylegesen feszültebb ez a társadalom, mint a többi. Nem tudom eldönteni. De van egy olyan érzésem, hogy mi feszültebben éljük meg a mindennapjainkat, mint más országok polgárai. Hogy ennek pontosan mi az oka, nem tudom megmondani, de mint jelenséget, mint tapasztalatot szeretném megosztani Önökkel.

A másik, ami gondolkodóba ejt, és amin tűnődöm, hogy a rendszerváltás óta hogyan alakul a lelki, érzelmi, szellemi görbe. Komoly változásokat látunk ebben is. Amíg a rendszerváltozás idején volt egy lelkesedő, nagyon reményteljes időszak, most úgy látjuk, mintha egy luftballon kipukkadt volna, és mintha átestünk volna a másik oldalra. Mintha egy olyan reménytelen levegő lengene bennünket körül, amely valószínűleg ugyanannyira nem helyes és nem pontos, mint ahogy annak idején az eufória volt.

Kétségkívül azt tapasztaljuk, hogy a mai magyar társadalom hitehagyottnak tűnik – és egyben kereső-nek is. Mintha nagyobb lenne a nyitottság, az érdeklődés: ezt a gyülekezeteinkben itt-ott érezzük. Nagyobb nyomást érzünk, nagyobb bizonytalanságot a társadalomban, ugyanakkor egyfajta keresést is tapasztalunk az egyház közvetlen környezetében.

2. Szükséges-e, hogy a mai világban a keresztyénség szerepet vállaljon a társadalmi életben?

Sokszor az a problémánk, hogy a különböző közösségeket és a közösségek működési rendszerét összekeverjük. Úgy gondolom, hogy az egyház, a gyülekezet mégiscsak másfajta közösség, mint a politikai közösség vagy az egész társadalom. A társadalom részei vagyunk, hiszen ebben az országban élünk, ugyanakkor nekünk nem társadalmi programokat kell megvalósítanunk, mivel más a küldetésünk. Ez nem mindig teljesen világos, és azt látjuk a történelemben is, hogy ezek a szerepek összevissza keverednek, és ebből sok bonyodalom adódik.

Én azt tapasztalom, hogy az egyház bizonyos értelemben még nem tudott teljesen kiszabadulni azokból a béklyókból, amelyek hosszú évtizedeken keresztül megkötötték. Sok esetben a lelkészeket arra kérik, hogy maradjanak a kaptafánál. Ne nagyon akarjanak mást csinálni, hanem végezzék a lelkipásztori szolgálatot. Alaphelyzetben ez így is van rendjén, mert a lelkésznek az a legfontosabb küldetése, hogy az igét hirdesse. Ugyanakkor kétségkívül megvan az a fajta közösségi tapasztalata, az a fajta kapcsolati tőkéje, amely egyéb területeken is hasznára, javára lehet egy közösségnek. Ezek járulékos lehetőségek.

De azt tapasztaljuk, hogy van egyfajta gyanakvás az egyházakkal mint közösségekkel és az egyházi személyekkel kapcsolatban – ez nem ritkán meg is jelenik. Ez a gyanakvás és előítélet egyetlen más hivatásban vagy munkában állóval kapcsolatban nem fogalmazódik meg úgy, mint egy egyházi személlyel szemben. Ez szerintem jelen pillanatban mindenképpen átjárja a közösségeinket.

A föld sója az egyház. Ilyen értelemben, mint a sónak, érdekes módon nem fölülről, hanem belülről és alulról kell átjárnia azt a közeget, amelyben él. Nem feltétlenül politikai döntéseket kell megváltoztatnia, hanem egy olyan értékrendet kell sugároznia, amely belülről gyógyítja meg a családokat, az emberi kapcsolatokat, a szomszédi viszonyokat. Hogy hiteles embereket formáljon, akik a maguk helyén, a munkahelyükön, a családjukban, az egyéb közösségeikben krisztusi életet élve olyanfajta küldetést töltenek be, amely az egész közösségre, az emberi kapcsolatokra jó hatással van.

Erre jó példát látunk Filemon és Onézimosz történetében. A korai egyház a rabszolgaság intézményének társadalmi szinten való megváltoztatását nem tekintette feladatának, ugyanakkor a közösségen belül rabszolgatartó és rabszolga testvéri viszonyba került a Krisztusban. Ez pedig visszahatott a társadalomra is.

3. Jézus mondja: „Ti vagytok a föld sója.” Mit jelent ez a gyülekezetek szempontjából, a hétköznapi keresztyénség felől nézve?

Az a lelkészi tapasztalatom, hogy a legtöbb embernek nagyon ritkán van nyitva a lelke. Úgy működik az életünk, mint ahogyan a repülőgépeken látjuk: az út nagy részét robotpilóta-funkcióban tesszük meg. Ebből az következik, hogy nagyon sok esetben, amikor a lelkész fölmegy a szószékre, nem tudja, hogy a gyülekezet tagjai közül, akik hallgatják, arra az igére, arra az üzenetre ki és mennyire nyitott. De az igét természetesen abban a reményben hirdetjük, hogy aki nyitott rá, az befogadja, annak az életében valamit elindít.

Nekünk, akik nem tudjuk, hogy pontosan ki van robotpilóta-állásban, és ki az, aki éppen nyitott, mindig készen kell lennünk az üzenet átadására.

Ehhez kapcsolódik egy nagyon izgalmas bibliai kifejezés, amelyet sokszor megpendítünk, de talán ritkán gondoljuk végig: „Állj elő alkalmas vagy alkalmatlan időben.” Ez nem az alkalmatlan tolakodást jelenti, hanem azt, hogy a számunkra esetleg alkalmatlan vagy nehéz időben is készen kell lennünk. Az egyháznak, az egyháztagoknak, a Krisztus népének a legfontosabb feladata az, hogy hűséges legyen. Mert nem tudjuk, hogy egy adott fázisban, egy adott pillanatban a társadalom, a mellettünk élő emberek mennyire értik, fogadják azt, amit mi képviselünk. De nekünk mindig képviselnünk kell.

ÉGTÁJOLÓ

Azt tapasztalom egyébként, hogy az egyház maga is hajlamos arra, hogy robotpilóta-üzemmódra álljon. Sokszor túlzottan sablonosan végzi a feladatát; túlzottan sablonosan, ha úgy tetszik, mechanikusan mondja a mondanivalóját, alakítja a programjait, automataszerűen végzi a szolgálatát. Ritkán gondolkodik el azon, hogy az, amit végez, mennyire jó, mennyire találja el a címzetteket. Ritkán meri föltenni egészen komolyan a kérdést, hogy a rábízottak értik-e, amit ő képvisel, amit ő továbbad.

Ilyen értelemben nekünk, egyházi vezetőknek is – és természetesen a gyülekezeti tagoknak is – az a legfontosabb, hogy hűséggel végezzük a munkánkat. És azzal a nyitottsággal, hogy a ránk bízottak lehetőség szerint megérthessék azt a kincset, amely nem az egyház szervezetében, nem az emberekben, hanem az igében van.

■ *Lejegyezte:* A. M.

Szemerei János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Pályázati kiírás

A *Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület* pályázatot hirdet a kizárólagos tulajdonában lévő Fébé Szociális és Rehabilitációs Szolgáltató Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság *ügyvezetői* állásának betöltésére.

1. A Fébé Szociális és Rehabilitációs Szolgáltató Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban Fébé Kft. / társaság) a 2081 Piliscsaba, József Attila u. 7–9. sz. alatt működő, mintegy 120 főt, köztük 96 megváltozott munkaképességű dolgozót foglalkoztató cég.

2. Az ügyvezető a társaságot egy személyben vezeti. *Feladatai* elsősorban:
   - a társaság üzemeltetése, az üzemeltetés hatékonyságának növelése;
   - a társaság eredményes működtetése;
   - az üzleti terv részletes kidolgozása, különös tekintettel a marketingtervre;
   - rendszeres beszámolás a társaság működtetéséről (havonta az egyesület választmányi ülésein);
   - a társasági szerződésben és az egyéb megállapodásokban rögzített feladatok ellátása;
   - a munkavállalók felett a munkáltatói jogok gyakorlása.

3. A vezetői *munkakör betöltésének feltételei:*
   - szakirányú végzettség,
   - menedzsment- és marketingtapasztalat,
   - keresztény életvitel,
   - megváltozott munkaképességű emberekkel való együttműködési képesség.

4. *A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó*
   - személyes motivációját;
   - a 2. pont szerinti feladatok ellátására, valamint azok fejlesztésére vonatkozó elképzeléseit;
   - a társaság 2012. és 2013. évi üzleti tervére vonatkozó javaslatait, a bevételek és kiadások tervezett struktúráját, a források növelésének lehetőségeit, az igényelt és várható pályázatokat, támogatásokat, a különböző együttműködésekben rejlő lehetőségeket, megtakarítási lehetőségeket;
   - gazdasági stratégiáját a pályázatban megjelölt szakmai koncepció megvalósításához;
   - a külső források: hazai és nemzetközi pályázatok, szponzorok bevonására vonatkozó elképzeléseit;
   - szervezeti felépítésre és személyi feltételekre vonatkozó elképzeléseit;
   - a társaság jelenlegi működésére vonatkozó észrevételeit;
   - marketing-, PR- és belső-külső kommunikációs stratégiai elképzeléseit;
   - belföldi és külföldi szakmai kapcsolatokra, együttműködésekre vonatkozó tervezetét;
   - a helyi társadalmi és gazdasági szereplőkkel való együttműködésre vonatkozó elképzeléseit, stratégiáit;
   - az ügyvezetői díjazásra és szerződési feltételekre vonatkozó elképzeléseit.

5. *A pályázathoz csatolni kell:*
   - szakmai önéletrajzot,
   - a végzettséget, szakmai gyakorlatot, nyelvismeretet igazoló okiratok másolatát (az eredetit a személyes meghallgatásra kell hozni bemutatás céljából),
   - három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt,
   - lelkészi ajánlást (ha van),
   - hozzájáruló nyilatkozatot arról, hogy a pályázat teljes anyagát az elbírálásban részt vevők megismerhetik, illetőleg kizárólag a bírálat érdekében és az ahhoz szükséges mértékben sokszorosíthatják.

6. Az ügyvezetői feladatkör betöltésére 2012. szeptember 1-jétől az ügyvezető társasági jogi visszahívásáig tartó, de legfeljebb ötéves, maximált időtartamú, megbízásos jogviszony keretében kerül sor. Az ügyvezető a feladatokat megbízási szerződés alapján látja el. Az ügyvezetői díjazás a felek közötti megállapodás tárgyát képezi.

7. A pályázók a pályázatok elkészítéséhez pályázati dokumentációt kapnak, mely tartalmazza a társaság alapító okiratát és cégkivonatát.

8. Pályázati dokumentáció kizárólag írásban, a febe.palyazat@lutheran.hu e-mail címen kérhető. Kérjük megjelölni a „Fébé Kft. ügyvezetői pályázat” jeligét, továbbá megadni a pályázó nevét, postacímét, telefonszámát és e-mail címét. Az e-mailen történő kapcsolattartás a pályázat során hivatalosnak minősül. A pályázó köteles biztosítani a megadott elérhetőségein a hibamentes és folyamatos kapcsolattartást.

9. *A pályázat benyújtásának határideje: 2012. július 31.*
   A benyújtás helye, módja: a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület irodája (1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 193.) munkanapokon 9–16 óra között írásban, zárt borítékban, egy eredeti és két másolati példányban, A/4 méretű lapokon, másolópapíron. Az eredeti és az egyik másolati példányt kötve vagy fűzve kell benyújtani, míg a második másolati példányt nem szabad kötni vagy fűzni annak érdekében, hogy a pályázat lapbehúzós géppel másolható vagy szkennelhető legyen (kizárólag a bírálat érdekében és az ahhoz szükséges mértékben).
   A pályázatot tartalmazó zárt borítékra kérjük ráírni: „Fébé Kft. ügyvezetői pályázat”.

Globális ünneplés és MEDiT

Ülésezett a reformációi emlékbizottság

A reformáció születésének ötszázadik évfordulójára, 2017-re készülve újabb munkaülést tartott a *Magyarországi Evangélikus Egyház Reformációi Emlékbizottsága* az Északi Egyházkerület Püspöki Hivatalában. A bizottsági tagok tájékoztatást adtak és kaptak a szerteágazó hazai és nemzetközi munkatervekről, a már elvégzett feladatokról.

A múlt szerdai ülésen *dr. Fabiny Tamás* püspök, az emlékbizottság elnöke ismertette a *Magyarországi Református Egyház Kálvin János Emlékbizottságának* elnökével közösen tett javaslatokat. A széles körű együttműködést célzó indítványt mindkét bizottság elfogadta.

A javaslatok között szerepel – többek között – egy történeti kutatás a két egyház korábbi egyezményeinek hatásáról. A 2017-ben tartandó közös zsinat várhatóan elfogad majd egy ünnepélyes nyilatkozatot, mely meghatározza a két egyház további működését is. Közös munkacsoportban fogják feldolgozni a 2011-es népszámlálás tanulságait. A közoktatásban 2013-tól bevezetendő kötelező hittan, illetve erkölcstan oktatására a két egyház szintén közösen készül fel. A lelkészképzésben az áthallgatás lehetőségét tervezik megteremteni, különös tekintettel egy esetleges tartós helyettesítésre a lelkészi szolgálatban.

Dr. Fabiny Tamás beszámolt a *Lutheránus Világszövetség* (LVSZ) reformációi előkészületeiről is. Az LVSZ reformációi emlékbizottságának bogotái ülésén megállapodtak abban, hogy a bibliai kutatásokat helyezik a fókuszba, számos anyagot fognak publikálni 2017-ig. A kerek évforduló globális esemény lesz, hiszen az evangélikusok többsége nem az öreg kontinensen él, hanem délen, az afrikai országokban, többek között Etiópiában, Tanzániában. A püspök elmondta azt is, hogy a világszövetség három éven keresztül évi tizenötezer euróval támogatja majd egyházunk animációs Luther-filmjét.

Az *Európai Protestáns Egyházak Közössége* (GEKE) reformációi előkészületeiről *dr. Wagner Szilárd* harkai lelkész szólt. A szervezet szeptemberben Firenzében tart nagygyűlést. A 2017. év jelmondata *500 év reformációja Európában* lesz. Mivel a reformáció nemcsak a protestáns egyházak ünnepe, szeretnék a civil szférát is bevonni a készülődésbe. A reformáció gazdag kulturális hozadéka, öröksége lehetővé teszi, hogy a kör kiszélesedjen, és sok helyütt a települések vezetése is különböző programokkal csatlakozzon az ünnepléshez. A GEKE internetes oldalt is fog működtetni a *www.europaref2017.eu* címen.

2013 egyházunkban a *reformáció és tolerancia* tematikus éve lesz, melynek mottója: *Elviselni egymást szeretetben.* Az esztendőt népszerűsítő plakátot az *Evangélikus.hu* hírportál szerkesztője, *Horváth-Bolla Zsuzsanna* mutatta be.

A *Magyar Evangélikus Digitális Tárról (MEDiT),* illetve a *Magyar Evangélikus Bibliográfiáról (MEB) dr. Hubert Gabriella,* az *Evangélikus Országos Könyvtár (EOK)* tudományos munkatársa tartott ismertetőt. A MEDiT – elérhető a *medit.lutheran.hu* címen – a gyűjtemények, a Luther Kiadó és a reformációi emlékbizottság támogatásával készült digitalizált anyagokat gyűjti egybe. Idén bibliai kommentárokkal és egyházjogi munkákkal bővült.

A MEB az EOK és az Evangélikus Hittudományi Egyetem könyvtárának közös munkája, eddig négyezer rekordot rögzítettek. Magyar, illetve – nemzetiségüktől függetlenül – a történelmi Magyarország területén élt evangélikus szerzők művei, továbbá magyar evangélikusokkal foglalkozó művek kerülnek be az adattárba.

Huszár Gál születésének ötszázadik évfordulója alkalmából a magyar tudomány napjához kapcsolódva, november 7-én tudományos konferenciát rendeznek az Evangélikus Hittudományi Egyetemen.

Kákay István országos irodaigazgató a vallásiturizmus-pályázattal kapcsolatos fejleményekről tájékoztatta röviden a bizottságot.

Dr. Harmati Béla László, az Evangélikus Országos Múzeum igazgatója a mostani tematikus évben – a reformáció és nők évében – rendezett, azonos című kiállításról ejtett néhány szót. A kiállítási tárgyak között páratlan ritkaságok találhatók, a Néprajzi, a Nemzeti és az Iparművészeti Múzeum is kölcsönzött kiállítási darabokat. A múzeumok éjszakáját sikerrel, nyereséggel zárta a múzeum, a látogatók száma egy éjszaka alatt az éves látogatószám mintegy felét tette ki.

A bizottság – *Isó Dorottya* és *dr. Hafenscher Károly* lelkészek kezdeményezésére – úgy döntött, hogy támogatja *Vajta Vilmos* lelkész, teológus német nyelven írt, *Az istentisztelet teológiája Luthernál* című teológiai doktori értekezésének magyar nyelvű kiadását.

■ Balla Mária

Egy csodálatos elme a tizennyolcadik századból

Konferenciával nyitott a Jonathan Edwards Center – Hungary

Polihisztor. Keresztény teológus és keresztény filozófus. Református lelkész. Mindemellett esztéta, indiánok térítője, történettudós, a hermeneutika professzora. A felvilágosodás gyermeke és egyben meghaladója. Származását tekintve amerikai, sokrétű munkásságának jelentőségét nézve univerzális, a keresztény gyökerekből adódóan pedig mindenképpen európai is. *Jonathan Edwards* (1703–1758) csodálatos – eleddig huszonhat vaskos kötetben megjelentetett – életművének újrafelfedezése születésének háromszázadik évfordulóján, 2003-ban kapott lendületet. A tudós prédikátor négy évvel később Magyarországon is kitüntetett figyelmet kapott. Mi több, ez a figyelem immár intézményesült: július 2-án, hétfőn a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karának dísztermében megalakult a *Jonathan Edwards Center – Hungary*.

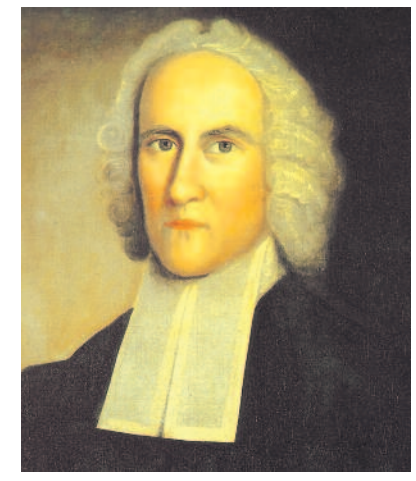

Az új kutatóhely megnyitása alkalmából rendezett – angol nyelvű – konferencián az egyesült államokbeli Yale Egyetem Jonathan Edwards Központjának igazgatója, *Kenneth P. Minkema* professzor tartott előadást, minthogy a Jonathan Edwards Center – Hungary a központ egyik társult intézménye. (Az együttműködésről szóló megállapodást a két egyetem rektora az elmúlt évben írta alá.)

A református Károli-egyetem Bölcsészettudományi Karának Hermeneutikai Kutatóközpontja keretében működő új kutatóhely vezetője az evangélikus *dr. Fabiny Tibor* professzor.

A nyitókonferencia hallgatósága nem csupán egy életmű recepciójából kaphatott ízelítőt, hanem például a fordítás nehézségeiből is. Fabiny Tibor említette többek között a *Beauty and Sensibility in the Thought of Jonathan Edwards* című kötet *beauty* szavának problematikus voltát: a szó a magyarban inkább a külső szépséghez, a gyönyörűséghez kapcsolódik, míg Edwardsnál jellembéli kiválóságra utal.

A konferencia résztvevőinek ajándékba adott tanulmánykötetből kiderül, hogy Edwards egyfajta „vallási esztétika” kidolgozója is. A szépség „paradox természetének” kutatója – és a maga rendszerében feloldója. A Szentháromság egységéről szóló híres prédikációja – amely magyarul is megjelent a *Hermeneutikai Füzetek* 34. számában – az oroszlánt és a bárányt is összebékíti, legalábbis Krisztusban, aki a kétféle erény együttes hordozója, fenséges és lereszkedő egyszerre. (Az említett füzetet a konferencia hallgatósága szintén megkapta ajándékba.)

„Az igazi erény a létezés iránt tanúsított általános jóindulat…, nem más, mint a szív megegyezése és egysége a Létezéssel, a Létezés szeretete” – írja Edwards. Ezzel a szeretettel íródott az a rengeteg tudós értekezés, magával ragadó prédikáció, mely Jonathan Edwards tolla alól kikerült. És ez a szeretet hat ma is. Hiszen mostanra – a nyomtatásban megjelenteken túl – a Jonathan Edwards Center elektronikusan már hetvenhárom kötetnyi Edwards-olvasnivalót tett közkinccsé, átívelve ezzel három évszázadot. A Hermeneutikai Kutatóközpont jóvoltából pedig egyre több Edwards-mű érhető el magyar nyelven is, átívelve ezzel „tengernyi” távolságot.

■ Kinyik Anita

Szlovákiai egyházi napok harmadszor

Határon túli szlovák evangélikusok találkozója

Határon túli szlovák evangélikusok találkozójának adott otthont június 27–29-én a magyar határhoz közeli Nagykürtös (Veľký Krtiš), mintegy „előrendezvényeként” a közeli Losoncon június 29. és július 1. között lezajlott III. egyházi napok színes rendezvénysorozatának. Idén egyébként némiképp ez utóbbit is a „külföldre szakadt” szlovákok tiszteletére szervezte meg az Ágostai Hitvallású Szlovák Evangélikus Egyház, amelynek mindhárom püspöke részt vett az eseményeken.

A nagykürtösi konferenciára Csehországból, Franciaországból, Horvátországból, Kanadából, Magyarországról, Németországból, Olaszországból, Romániából és Szerbiából érkeztek szlovák evangélikusok.

A SZERZŐ FELVÉTELE

A nagykürtösi helytörténeti kiállítás részlete

Magyar–szlovák evangélikus mátrix

Június 27-én, szerdán helytörténeti kiállítás fogadta a határon túli vendégeket, majd az evangélikus templomban ünnepélyes istentisztelettel vette kezdetét a nemzetközi konferencia. Az istentiszteletet követően *Dalibor Surkoš,* Nagykürtös város polgármestere adott fogadást a résztvevők tiszteletére.

Másnap *dr. Igor Furdík,* a Külhoni Szlovákok Hivatalának új vezetője, valamint *Marek Maďarič,* Szlovákia kulturális minisztere is megtisztelte jelenlétével a tanácskozást. Az ünnepi köszöntések után megkezdett disputa témacíme így szólt: *Jövőképünk: tudjuk-e hogyan és kinek adjuk át a stafétát?*

Péntek délelőtt újabb tanácskozásra került sor. Ennek tárgya a megalakítandó Határon Túli Szlovák Evangélikusok Egyesülete volt. Döntés nem született, hiszen még további előkészületek szükségesek a végleges egyesületi forma kialakításához. *Miloš Klátik* egyetemes püspök ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a szlovákiai evangélikus egyház több ország lutheránus egyházával kötött már partnerszerződést – legutóbb a Magyarországi Evangélikus Egyházzal.

A nemzetközi találkozó délután a III. egyházi napok ünnepségsorozatán Losoncon folytatódott. A város főterén este hat órakor kezdődött a nyitó istentisztelet *(alsó képünkön),* amelyen *Milan Krivda,* a Nyugati Egyházkerület püspöke hirdette Isten igéjét az egyházi napok igei mottója – *„Boldog nép az, amelynek Istene az Úr”* (Zsolt 33,12a) – alapján. Az istentisztelet liturgiáját különböző énekkari betétek gazdagították.

Az este fénypontja a külföldi vendégek és a határon túli szlovák gyülekezetek bemutatkozása volt. A Szerbiából és a Horvátországból érkezett testvérek után következett a magyar blokk. A magyarországi Szlovák Evangélikus Lelkészi Szolgálatot e sorok írójának volt alkalma röviden bemutatni a budapesti *Ozvena* szlovák énekkar közreműködésével.

A Magyarországi Evangélikus Egyház nevében *dr. Fabiny Tamás* püspök szólt a több száz jelenlévőhöz, felidézve a szlovák–magyar múlt néhány állomását. Szavait *dr. Bándy György,* a Pozsonyi Komensky Egyetem Evangélikus Hittudományi Karának és a komáromi Selye János Egyetem Református Teológiai Karának újszövetségi professzora fordította szlovákra.

A szombati főistentiszteleten Miloš Klátik egyetemes püspök prédikált, majd kitüntetések átadása következett: *Milos Kovacka,* valamint *Igor Kiss* teológiai professzor érdemeit méltatták, köszönték meg. (A főistentiszteletet a szlovákiai közszolgálati televízió egyenes adásban közvetítette.)

A szombat délutáni programok változatos kavalkádjában párhuzamosan futottak különböző gyermek- és ifjúsági alkalmak, bibliaórák, könyvbemutatók, és más kulturális események közül is válogathattak az érdeklődők.

Sokakat vonzott *Az evangélium összeköt* című beszélgetés, melyet Milan Krivda püspök vezetett. A kétnyelvű szlovákiai gyülekezetekben szolgáló lelkészek beszámolója után a jelenlévők eszmét cseréltek az anyanyelven történő szolgálatok fontosságáról. A fórumbeszélgetés díszvendége *Prőhle Gergely,* a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője, a magyar külügyminisztérium EU kétoldalú kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára volt.

Közben az Apolló moziban levetítették azokat a Nagy László által rendezett filmeket, amelyek a magyarországi szlovák és a szlovákiai magyar evangélikusok életét mutatják be.

A szombat estét hangverseny zárta. Ezt megelőzően a szlovák evangélikus egyház fogadást adott a határon túli szlovák evangélikusok tiszteletére.

A III. evangélikus napok vasárnap a megye különböző gyülekezeteiben tartott ünnepi istentiszteletekkel fejeződtek be, amelyeken a határon túli szlovák lelkészek prédikáltak. A magyar delegációt – *Nobik Erzsébet* nyugalmazott evangélikus lelkészt, a tótkomlósi gyülekezet tagjait vezető *Szpisák Attila* lelkészt, valamint az *Ozvena* szlovák énekkar tagjait és az ünnepi istentisztelet igehirdetőjéül felkért krónikást – a Málinec nevű településen fogadta nagy szeretettel *Iván Mucha* lelkész, esperes és a helyi evangélikusok.

■ Gulácsiné Fabulya Hilda

KOVÁCS ISTVÁN FELVÉTELEI

Evangélikusokat is vonzott a REND

***„Ti vagytok a föld sója”* – ez az ige volt a mottója a 2012. évi *Református egyházi napok, Dunántúl* (REND) elnevezésű rendezvénysorozatnak. Az ebben az esztendőben megalapításának négyszázadik évfordulóját ünneplő Dunántúli Református Egyházkerület ötödik alkalommal szervezte meg e fesztivált, melynek ezúttal a Mezőföldi Református Egyházmegyéhez tartozó Székesfehérvár városa adott otthont.**

KALOCSAI RICHÁRD FELVÉTELE

Mint minden alkalommal, ezúttal is több ezren fordultak meg a háromnapos – június 29. és július 1. között tartott – fesztiválon.

A REND minden korosztályt érint, és a programok között valóban minden korosztály találhatott magának megfelelőt. Külön gyermekkert és gyermekszínpad várta a legkisebbeket, a kicsit idősebbek számára ifjúsági színpad állt rendelkezésre ifjúsági csoportok találkozójával, fiatalosabb istentisztelettel, könnyűzenei koncertekkel. A felnőtt korosztály pedig tartalmas előadásokon, fórumbeszélgetéseken vehetett részt. A találkozón olyan „sztárzenekarok” is felléptek, mint a *Republic* , a *Ghymes* vagy a *Bolyki Brothers…*

A helyszínen megtalálhatók voltak a református egyház különböző intézményeinek képviselői, kézműves alkotók és az egyházakhoz kötődő nagyobb könyvkiadók, így – a Magyarországi Református Egyház Kálvin Kiadója mellett – a Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója is sátrat vert a rendezvényen.

Rendkívül nagy érdeklődés övezte a fórumbeszélgetéseket: *A keresztyénség jelenléte a mai társadalomban* címet viselő eszmecserén – evangélikus részről – *Szemerei János,* a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke vett részt, míg a főtémáról tartott fórumon *Szarka István* esperes, az evangélikus zsinat lelkészi alelnöke osztotta meg gondolatait az érdeklődőkkel.

Természetesen lelki alkalmakból sem volt hiány a hétvégén: a reggeleket különféle típusú és stílusú áhítatok nyitották, de minden napra jutott istentisztelet is; ezeken a főtémához kapcsolódó kérdéseket dolgoztak fel az igehirdetők.

A vasárnapi záró istentiszteleten *Steinbach József,* a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke a só különféle tulajdonságai alapján fejtette ki, milyennek is kell lennie a keresztyén embernek a világban: só vagyunk, nem pedig show-műsort mutatunk be. A só feloldódik, és észrevétlenül hat; az étlapon sem szerepel önmagában. Ilyen alázattal, észrevétlenül kell belecsempésznünk a mindennapokba az evangélium üzenetét – szögezte le a dunántúli református püspök.

T. PINTÉR KÁROLY FELVÉTELE

Gyimesi (csángó) táncrend a Ghymes együttes koncertje előtt…

A vasárnap délutáni ifjúsági záró istentiszteleten a testvéregyházakhoz tartozó fiatalok körében is mind népszerűbb – evangélikus – *Szélrózsa Band* zenélt.

Az egyházi napokra a hőség ellenére is rengetegen látogattak el. A szervezők vízosztással, valamint a nagy tömegeket vonzó programok árnyékos helyre szervezésével kiválóan megoldották az időjárásból adódó problémákat, és vélhetően számos további ötlettel tudtak szolgálni a közelgő evangélikus ifjúsági fesztiválhoz, a Szélrózsához.

A következő református találkozó a Dunántúlon 2014 júliusában lesz az Őrségi Református Egyházmegyében, Őriszentpéteren.

■ Tóth Cseperke

Versben bujdosók

Hervay Gizella halálának évfordulóján

Nem láttam fájóbb arcot, mint az övé, sötét szemet, amelyet elborítanak a könnyek. Nem láttam az övén kívül más szobát, ahol nyáron is didergett az ember: két halott fölnagyított képe az ágya fölött, vaságy és bezárt ablakok. Mintha ravatalozóban várakoztunk volna, pedig még élt, és írta véget nem érő rekviemjét.

Hervay Gizella (Makó, 1934. október 14. – Budapest, 1982. július 2.) férje, *Szilágyi Domokos* 1976-ban öngyilkos lett. A nagy költő halála bevilágította az erdélyi magyarok nehéz sorsát. Fiuk, aki tehetséges képzőművész volt, a bukaresti földrengésben vesztette életét. Hervay idegeit végleg kikezdte a kettős tragédia. Néhány év múlva ő is önkezével vetett véget vergődő életének…

Micsoda keresztút az első kötettől (*Virág a végtelenben,* 1963) az utolsóig (*Lódenkabát Kelet-Európa szegén,* 1983). A befejező vers mintha a végső búcsúzás lenne, élve eltemetés: „Távirányított szívveréssel / megtérek hozzád visszahalok / csontodba – jöjjön az éjjel / sorsod akartam folytatni – látod / idehaza is úgy mint otthon / árvák vagyunk Ady szemében / Ady árvái – nincs már otthon / Ady árvái megtérünk mind / lábnyomodban holtunkban élők / versben bujdosók valahányan / meghalni haza hazatérők”

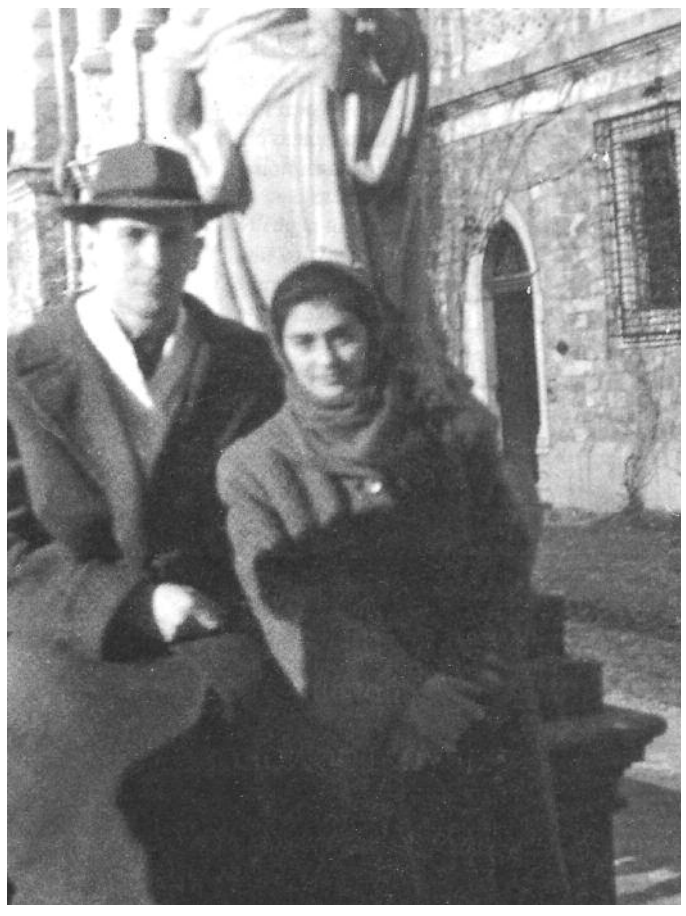

Hervay Gizella és Szilágyi Domokos

Lapozom válogatott verseit. Mennyi fájdalom átitatta táj! Sziklaseb és villámsújtott, öreg fa. Hervaynál az őszi erdők, rétek a pokol vagy a Golgota útjai. Könnyű ráfogni mindezt megpróbáltatásaira, de nála a szenvedés mintha születésénél elkezdődött volna. S ha valami enyhületet hozott az élete, mások sorsát vette a vállára.

Örökös menekülésben élt: Kolozsvár, Bukarest, Marosvásárhely, Budapest… Öt évig itt várt a magyar állampolgárságra. Talán a hivatal packázása is kifárasztotta, siettette a halálát. Ki tudja? Nehéz ma már megválaszolni, hol késtek a segítő kezek.

„Hervay költészete gépfegyversorozat – írta a barát, *Ágh István* –, össztűz, minden golyó, minden sora halálos, sebesítő. Örüljünk, hogy élve maradtunk.”

Mintha nem is látott volna mást, csak a házsongárdi temetővárost, a nagy, fekete márványlapot. A vérző betűket, évszámokat a behavazott sír felett: Szilágyi Domokos (1938–1976)… Szilágyi Attila (1961–1977)… És odaképzelte az övét is: Hervay Gizella (1934–1982). A költőtárs fájó sorai sikoltottak a fülébe, azt hallotta hívásnak: „Körülvettenek engem a világ dolgai, / és nincs erő közülük kiszabadítani. / Talán nem is akarnám. Tán így rendjénvaló. / Halál elől ne meneküljön az, ki meghaló.”

Nem menekült. Állt a helyén, amíg bírta fogyatkozó erővel. Fiának, *Kobaknak* írt mai meséit összegyűjtötte, de a legtöbb verssor halálvágyas dallammal zengett. Sötétség borított mindent. Erdély néma kiáltása lettek: hárman. Fáklyaként lobog korán kilobbant életük, békességet óhajtva magyaroknak és nem magyaroknak, jogot az örömre és a szabadságra.

■ FFL

Negyvenéves a táncházmozgalom

Egész évben népzenei és kulturális programok

Az alapítók, az emlékezők szerint negyven éve, május 6-án tartották az első magyar táncházat. Budapesten, az Írók Boltja egyik kis termében gyűltek össze fiatalok, hogy néhány órára megidézzék a népdalok gyönyörű világát. Természetesen a néptánc és népdal felfedezése nem egy pillanat műve volt, hosszú évtizedek fáradságos munkája kellett hozzá: az elődök – *Vikár Béla, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Lajtha László* – magvetése és az utánuk jövők nem szűnő lelkesedése.

A Sebő-együttes 1975-ben

Illő előrebocsátani, hogy a táncházakkal egy időben indult el a kézművesség mozgalma is. Városi amatőrökből 1973-ban alakult meg a Fiatalok Népművészeti Stúdiója. Költők, írók, építészek, művészettörténészek teremtették meg a szellemi hátteret. *Nagy László, Csoóri Sándor, Makovecz Imre, Csete György, Andrásfalvy Bertalan, Bánszky Pál, Novák Ferenc* üdvözölte a népművészet újrafelfedezését. *Kallós Zoltán* gyűjtését, a *Balladák könyvét* mint kincset olvasták az emberek.

A „nomád nemzedék” a népi kultúra gyökereit kutatta. Létrejöttek alkotótáborok, stúdiósok a hiteles, idős mestereket keresték föl, így jutottak el az ország legkisebb falvaiba, Erdély és a környező országok magyarlakta vidékeire. Elmondhatjuk: egymásra talált a szétszaggatott ország! Az egymásról keveset tudó emberek: a táncházak, a vásárok, a misék és istentiszteletek közös ünnepekké varázsolódtak.

Fontos megemlíteni: a népművészek szakmai képviseletét 1982-ben a Népművészeti Egyesület vette át. 1987 óta megrendezik a *mesterségek ünnepét.* A nyolcvanas évektől egymás után alakultak kézművesszakkörök, játszóházak. Feljegyeztem az egyik kiállítás mottóját: „Nem az a fontos, hogy mi süllyedt el, hanem hogy mi támadt fel!”

Ennek a feltámadásnak lehettünk tanúi az utóbbi években és az elmúlt hetekben, amikor egymást érik a megemlékezések.

A találkozók közül nekem az Óbudai Kulturális Központ hosszú délutánja tetszett a legjobban. Felléptek az Óbudai Népzenei Iskola tanárai, a *Sebő-együttes,* a *Csillagszemű* gyermektáncegyüttes, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem népzenei együttese, gyimesi fiatalok, a Veres Péter Gimnázium tánccsoportja és a Széll Kulturális Egyesület táncosai.

Az előadás után három alapítót kértem, emlékezzen az indulásra és arra, hogyan él ma a táncházmozgalom.

Timár Sándor koreográfus:

– Nagyapám nagyon ügyes táncos volt, már fiatalon sok mindent megtanultam tőle. Rövidesen megalapítottuk a *Tisza* táncegyüttest. Jó barátságba kerültem *Vásárhelyi Lászlóval, Galambos Tiborral, Martin Györggyel,* az ő biztatásukra vállaltam el a *Bartók* táncegyüttes irányítását.

Egyik alkalommal két fiatalember látogatott meg bennünket, kezükben hangszerrel: *Sebő Ferenc* és *Halmos Béla.* Az élő zene csodát tett velünk, szinte röpültek a táncosaim. Néhány hét múlva Kallós Zoltán is eljött közénk. Mondta rögtön: „Ha ilyen jól tudjátok, miért nem csináltok táncházat?”

Hát így indult el ez a gyönyörű mozgalom, és hömpölygött mindenfelé, és él ma is töretlen lendülettel. Egyre több zenész került ki közülünk, zenekarok nőttek fel: a *Muzsikás,* a *Téka,* tizenötnél is több. Az eltelt negyven év másik nagy eredménye, hogy az UNESCO is felfedezte, a mozgalom a világörökség-listára került. Mára az egész világ ismeri, és merít belőle szépet, jót, lelket gazdagítót. Köszönöm a Jóistennek!

Sebő Ferenc zeneszerző, énekes:

– Nehéz visszaemlékeznem, hiszen én negyven év óta megállás nélkül csinálom. Ez egy folyamatos történet, és nagyon jó érzés, hogy a kezdetekhez képest, amikor a népzene szégyellni való volt, a néptánc szóba se jöhetett, mára az életünk része lett. Most már nem „ciki”, fiatalok százezrei foglalkoznak vele.

Persze sok-sok ember munkája, lelkesedése van ebben a mai fölemelő délutánban. Mire mi felléptünk a hetvenes évek elején, Bartók, Kodály és a többiek már rendszerbe foglaltak mindent. Egyedül a mi zenénk az, amelyhez tánc is van, és ez így együtt csodálatos!

Nyomorult helyzetből azért kezdünk odáig emelkedni, ahol a skandináv országok vannak: ott ezt vállalják, természetes dolog. A polgárosodott hagyománytisztelet a példaképem, amelyet ott láttam és a fejlettebb országokban. Szívfájdító volt nálunk, hogy itt ez a kincs teljes gazdagságban, és mégsem szeretjük, nem ismerjük, nem akarjuk. Ezen kellett változtatni. Ha más nem történt negyven év alatt, csak ez, hogy közelebb került egymáshoz ember és hagyomány, akkor megérte a sok fáradság.

Halmos Béla prímás, zenész:

– Isteni ajándék, hogy élek, ilyen gyönyörű dologban benne lehettem. Az elmúlt évtizedekben sokaknak örömet szereztünk. A muzsika különben az egymásra figyelést jelenti; az egész élet is akkor ér valamit, ha egymást segítjük. Ebben a széteső társadalomban éppen az olyan kis közösségek hiányoznak, mint a negyven-ötven embert vonzó táncházak. Hasznosak és építkezők. Ezt a hiányt próbáljuk pótolni.

Nem a zene, a tánc megtanulása volt a cél a táncházmozgalomban, inkább azt éreztük, hogy ott össze tudjuk hozni az embereket.

Az egész világ problémája ebben az évszázadban a hagyományok átadása, továbbvitele. Korábban apa és fia együtt éltek, a fiú megtanulta a mesterséget. Ennek vége. Csak a tudatos, igényes ismeretátadásnak van jövője – ez a táncházmozgalom lényege. Nem divatról van szó, nem áramlatokról, de tudatos munkáról, amely állandóan gyarapszik. Nem kell fölfedezni, csinálni kell – úgy, ahogyan régen: nagy szívvel és lelkesen!

A magyar, az erdélyi népzene egyedi. Csodálatos. A páros tánc azért nagyszerű, mert közösséget formáló. Talán ezért nincs párja, és ezért szeretik az egész világon!

■ Fenyvesi Félix Lajos

Életképek egy csendeshétről

Mi jellemzi a nagykorú keresztyéneket, és szolgálatuk hogyan gazdagíthatja a gyülekezeteket? – a hitbeli nagykorúságról s az ezzel kapcsolatos kérdésekről, következményekről volt szó június utolsó hetében a piliscsabai Béthel Evangélikus Missziói Otthonban. A Budai és a Pesti Egyházmegye családi csendeshetén délelőttönként *Klaus Douglass Az új reformáció* című könyve adott témákat, délutánonként az egyházunkban meglévő jó példákból került terítékre néhány, esténként pedig azt mutatta be az igehirdető, hogy egyes bibliai alakok személyisége hogyan formálódott az Istennel való találkozásuk után. Intenzív lelki hét volt ez, és sok áldást kaphatott az a nyolcvan testvér, aki részt vett rajta. A tudósító most – a teljesség igénye nélkül – ezekből villant fel néhányat.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Vége az ebédnek, imádságra kulcsolódnak a kezek. A hálaadás után felemelkednek a felnőttek, és kisietnek az ebédlőből. Csak a nagyobb gyermekek és a fiatalok maradnak, akik fürgén viszik az egyik ablakhoz a piszkos tányérokat, poharakat, a másikhoz a kenyereskosarakat, kancsókat, majd lelkesen osztoznak a vizes és száraz törlőruhákon.

Teszik mindezt azért, mert úgy látják: az idősebbek már annyit szorgoskodtak, hogy kiszolgálják a házastársukat, gyermekeiket, unokáikat, hogy igazán megérdemlik, hogy itt inkább pihenjenek, és élvezzék, amikor őket szolgálják ki a fiatalabbak. Sokan hálás szívvel, könnyes tekintettel fogadják ezt a kedveskedést, néhány nénit azonban nehéz „kitoloncolni" az ebédlőből. Szerencsére az ifjak elhatározása szilárd, nem hagyják magukat eltéríteni e szolgálattól…

* * *

Három csöppséggel érkezik az egyik család, a legkisebb alig három hónapos. Most először jöttek, mégsem ismeretlenek a résztvevők előtt, hiszen tavaly rengeteg imádság hangzott értük az imaközösségekben, személyes elcsendesedésekben. A legnagyobb gyermek, a hatéves kislány, akinek tavaly ilyenkor az életéért küzdöttek az orvosok, Istennek hála, felépült a súlyos betegségből. „Az imameghallgatás élő példája ő számunkra" – mondja ezt egy-egy testvér, s a szülő, nagyszülő és dédimama boldogan bólogat…

* * *

Szigorú tekintettel néz körül a vezető lelkész. Valaki meggyötörte az almafát, és éretlen gyümölcsök hevernek szanaszét. Tegyék csak fel a kezüket azok, akik ebben a csínytevésben benne voltak! Szépen emelkednek fel a kis kezek. Egyszer csak az egyik apuka is magasba emeli a kezét, s a kérdő tekintetre válaszolva azt mondja: gyermeke helyett jelentkezik. Megáll egy pillanatra a levegő, mert ez a mozdulat sokat mond – mennyei Atyánkról is. Ő is helyettünk…

* * *

Fiatal férfi áll a mikrofonnál, és nagyon személyes dolgokról szól: tisztán megélt szerelemről és egy nagy – házastársával együtt imádságos szívvel megküzdött – kihívásról. Arról, hogy évekig tartó várakozás után, a reménytelen orvosi diagnózis ellenére, Isten ígérete szerint néhány hónapja gyermekük született, aki most is ott mosolyog édesanyja karján bizonyságtévő édesapja mellett…

* * *

Kis füzetek hevernek az egyik asztalkán, mindegyiken az egyik résztvevő neve. Nem csoda, hogy a gyermekek és a fiatalok lelkesen írnak vagy rajzolnak beléjük kedves üzeneteket egymás számára, de megható, ahogy az idősebbek is örömmel adnak át így egy-egy igét, áldást annak, akit megismertek, megszerettek a héten. S generációk közötti párbeszéd is zajlik ily módon, hiszen idős ember köszöni meg a gyermek segítőkészségét, s kislány ad hangot afölötti örömének, hogy az ő nagyszülei fuvarozták el a nénit Piliscsabára…

* * *

A nyitó előadás és az egyes igehirdetések sokakban tovább dolgoznak. Arra késztetnek, hogy átgondoljuk, vajon a hitéletünk nem gyermekien énközpontú-e még; tudunk-e Krisztus-központú gondolkodással mások felé nyitni és úgy szolgálni, hogy nem sértődünk meg, ha nem kapunk érte elismerést; s mit kezdünk azzal a felismeréssel, hogy gyülekezetünk nem tökéletes?

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem rektora a lelkészképzés helyzetéről, kihívásairól beszél. Akik hallgatják, többségükben azokhoz a pesti és budai gyülekezetekhez tartoznak, amelyek az intézményhez való közelségük folytán lelki közösséget, szolgálati lehetőséget kínálhatnak a teológusoknak. Vajon megvalósul-e a hallgatók és gyülekezetek közötti szorosabb kapcsolat?

* * *

A tábortüzet körülveszik az apróságok és a felnőttek. A gyermekek a fiatalok ölében ülnek, és egyik éneket kérik a másik után, és a dicsőítésbe az idősebbek is be-bekapcsolódnak. Ott ül a körben a férjét egy hónapja gyászoló néni is, aki nővérei hívására először jött el ebbe a közösségbe, és most könnyes szemmel köszöni a szeretetet, vigasztalást, lelki erősítést.

* * *

Személyes vallomások zárják a hetet. A házaspár, mely először vezetett bibliaköri beszélgetést, hálás e különleges lehetőségéért. Az idős asszony bocsánatot kér a megjegyzéseiért, amelyek jó szándékúak, de néha talán bántóak voltak. Isten szolgája pedig rádöbben: többet kell törődnie a családjával…

■ Hulej Enikő

Bajor egyházi küldöttség járt Budapesten

Christian Schmidt püspök vezetésével a németországi ansbach–würzburgi egyházi körzet tizenhat esperese látogatott Budapestre. Négynapos programja keretében a delegáció múlt pénteken felkereste az Északi Egyházkerület székházát is. A küldöttséget *Fabiny Tamás* püspök fogadta, bemutatva nekik az immáron húsz éves bajor–magyar egyházi kapcsolatokat.

A vendégek – akik között ott volt *dr. Gerhard Hausmann* esperes is – budapesti programját *dr. Jutta Hausmann,* az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzora és *Cselovszkyné dr. Tarr Klára,* a Magyarországi Evangélikus Egyház Külügyi Osztályának vezetője szervezte.

Július 2-án *Prőhle Gergely,* a külügyminisztérium EU kétoldalú kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára, a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője is fogadta a küldöttséget.

■ Horváth-Hegyi Áron *felvétele*
Forrás: Evangélikus.hu

Finn–magyar diakóniai konferencia

Idén a nyár beköszönte nem kánikulai forróságot, hanem hűvös, mármár hideg időt hozott egyházunk diakóniai osztálya dolgozóinak, valamint azoknak az intézményvezetőknek és lelkészeknek, akik a Finn Evangélikus Egyház meghívásának eleget téve ellátogattak Jarvenpaaba. A kis falucska Helsinkitől mintegy negyven kilométerre fekszik. Itt található az a képzési központ, amely otthont adott a kétévente megrendezett finn–magyar diakóniai szakmai találkozók ez évi alkalmának.

Az ötnapos szakmai program keretében a résztvevők kölcsönösen megismerkedtek egyházaik diakóniai intézményrendszerével, illetve betekintést nyerhettek az aktuális projektekbe. A szakmai tanácskozáson túlmenően arra is nyílott lehetőség, hogy a száz éve született *Túrmezei Erzsébet* és *Anna Maja Raitilla* finn költőnő barátságáról osszanak meg részletekbe menő információkat egymással a találkozó résztvevői.

Az ige körüli elcsendesedés, a hosszúra nyúló beszélgetések, az úrvacsorai közösség bizonyságai annak, hogy nemcsak szakmai, hanem testvéri-baráti találkozóvá vált az együtt töltött hét.

A további együttműködés fontosságát szem előtt tartva *Fabiny Tamás* püspök, valamint *Gregersen-Labossa György,* a diakóniai bizottság elnöke és *Buda Annamária,* a diakóniai osztály vezetője hivatalos megállapodást kötött a Finn Evangélikus Egyház vezetőivel a célból, hogy a két egyház hagyományosan szoros együttműködése a jövőben is szervezett és átgondolt keretek között folytatódjon.

■ Szabó Szilárd

75 évvel ezelőtt szentelték fel az agárdi protestáns templomot

A Velencei-tó partján fekvő Agárd településen nem a helyi lakosság, hanem a protestáns nyaralótulajdonosok közösségének akaratából épült fel 1937-ben a közös református–evangélikus templom.

A 20. század első felében a Dunántúlon számos helyen emeltek a református és evangélikus testvérek összefogva protestáns templomot, így például Sümegen, Tapolcán, Rácalmáson. Ezek a templomok olyan településeken épültek, ahol önállóan egyik protestáns felekezet sem lett volna képes létrehozni saját szakrális épületét.

Hasonlóan történt ez Agárdon is. Az ottani épületet *Münnich Aladár,* a két világháború közötti építészet neves alkotója tervezte. A templomot 1937. június 27-én *Ravasz László,* a Dunamelléki Református Egyházkerület és *Kovács Sándor,* a Dunáninneni Evangélikus Egyházkerület püspöke közösen szentelte fel.

A felszentelési imádságot az evangélikus egyházkerületi vezető mondta, a református püspök pedig az igehirdetéssel szolgált. A *Református Élet* című hetilap az ünnepi eseményről ezekkel a szavakkal számolt be:

„Megható örömünnepe volt ez egy kedves, boldog kis családnak, melyet oly feledhetetlenné tett a püspök, az esperes, környéki lelkész, gondnok, felügyelők, továbbá a vármegye képviselőinek, körzeti földbirtokos családok és az üdülőtelep kicsinyeinek és nagyjainak megjelenése teljes számban, kik közt a római katolikus templomépítő bizottság vezetőit is üdvözölhettük.

Ahol néhány évvel ezelőtt kalászos róna, legelő volt, ott »kivirágzott a puszta«, és kedves kis villák között ég felé, magasra tör a templom tornya kútágasként, amint az egyik szónok mondta, várja, hívja a megszomjazott lelkeket. A templom külső felirata is az: *»Jöjjetek énhozzám mindnyájan.«*

A szórakozás és pihenés közben felejtkezik meg az ember a legkönnyebben a lelkéről, Istenéről, de a kis harang naponként felcsendülő hangja mindig komoly intés és figyelmeztetés lesz."

A templom napjainkban a Gárdonyi Református Egyházközséghez tartozik, prédikáló helyként működik, ahol havonta egy alkalommal az evangélikusok is tartanak istentiszteletet.

■ Millisits Máté
Forrás: Református.hu

T. PINTÉR KÁROLY FELVÉTELE

VÍZ NÉLK

ETIÓPIÁBAN (IS) SEGÍ

Múlt hét végén érkeztek haza az Ökumenikus Segélyszervezet munkatársai Etiópiából, ahol a magyarországi evangélikusok által is támogatott, tavaly megkezdett segélyprogram folytatásán dolgoznak. A szervezet akkor a 2011-es rendkívüli szárazság nyomán kialakult humanitárius krízis során átmeneti táborokba kényszerült emberek ellátásába kapcsolódott be. Jelenleg a fenntartható ivóvízellátás érdekében kutak újjáépítését végzi, és oktatási intézményeket támogat. A segélyszervezet munkájába ezúttal jószolgálati nagykövetként *Kovács Kokó István* is bekapcsolódott. *Bálint Gábor,* az Ökumenikus Segélyszervezet főmunkatársa munkájukról és tapasztalataikról exkluzív beszámolót küldött lapunknak.

Az aránylag kihalt fővárosi, addisz-abebai repülőtéren lazák a szabályok, vagy nagyon kedvesek akarnak lenni velünk, hiszen *Belényi Dani* munkatársunk könnyedén besétál elénk arra a területre, ahol a csomagjainkat vesszük fel. Ez más repülőtereken szinte elképzelhetetlen.

A városközpont felé autózva, nem messze a repülőtértől, hatalmas plakát fogad, amely az „FBI Church” evangélizációit hirdeti. No, nem az amerikai szövetségiek alapítottak Etiópiában egyházat, hanem egy helyi kisegyház, egész pontosan a *Faith Bible International Church* szólítja meg így a híveket.

A kereszténység nagyon fontos szerepet tölt be az ország életében, hiszen Etiópiában – Grúzia és Örményország után – már a negyedik század közepén államvallás lett. Napjainkban az ország lakosságának legnagyobb része az Etióp Ortodox Egyház tagja, de az Etióp Evangélikus Egyház is közel hatmillió tagot számlál. Emellett jelentős a muzulmánok aránya is.

Kovács Kokó István és egy helybéli

BÁLINT GÁBOR FELVÉTELE

* * *

Egy-két óra alvás után közvetlen közelről megtapasztalhattuk, milyen is egy etióp evangélikus istentisztelet. A segélyszervezet jószolgálati nagykövetével, Kovács Kokó Istvánnal együtt vettünk részt a helyiek által csak *Mekane Yesusnak* hívott egyház addisz-abebai anyagyülekezetének vasárnapi istentiszteletén, ahol átadtuk a magyarországi egyházak és az Ökumenikus Segélyszervezet üdvözletét.

A több mint háromórás istentisztelet után együtt ebédeltünk a Mekane Yesus segélyszervezetének képviselőivel, akik sokat segítettek abban, hogy több hónapos segélyprogramunkat sikeresen végrehajtsuk.

Az ebédet a nemzeti múzeumhoz közeli étteremben költjük el. Ezt azért fontos megjegyezni, mert a múzeumban található az emberfélék legősibb képviselőjének emblematikus csontváza, amely a *Lucy* nevet kapta. Etiópia nemcsak a kereszténység egyik bölcsője és a kávé őshazája, hanem az itt folyó ásatások során találták meg a kutatók az emberiség legősibb, háromnégy millió évesre taksált maradványait, emlékeit is.

Etiópia nagyon gazdag kultúrájú és komoly hagyományokkal bíró ország, ahol azonban a klímaváltozás hatásai napjainkban végzetes élethelyzeteket teremtenek. Egy-egy esős évszak elmaradása olyan szárazságot okozhat, mint amely a tavalyi humanitárius krízishez vezetett. Ezért a segélyszervezetünk Etiópiában zajló programjainak legfontosabb célja, hogy – az oktatás támogatása mellett – hosszú távon is fenntartható víznyerő helyekhez juttassa az ország leghátrányosabb helyzetű területein élőket.

* * *

A fővárosban legtöbben ütött-kopott autón közlekednek, köztük sok Zsiguli is feltűnik. Az ilyen típusú autók nagy száma mellett a szovjetekkel korábban ápolt „baráti” kapcsolatra utal a város egyik forgalmas pontján elhelyezett, hatalmas obeliszk is, rajta még mindig ott látható a vörös csillag.

A kritikus helyzetben lévő yabellói térség, azon belül Gayo település megközelítése másfél napi autózást jelent Addisz-Abebából déli irányban. Több mint hatszáz kilométeres utunk során két-három ezer méter magasan haladunk. A táj nagyon változatos képet mutat: a magasabb területeken minden zöld, lejjebb ereszkedve már kezd szavannásodni, sivatagosodni a környezet.

Sokszor nem is gondolnánk, hogy Afrikában, az Egyenlítőtől csupán pár száz kilométerre vagyunk, hiszen a magasság miatt egyáltalán nincsen meleg, sőt utunk legmagasabb pontjain nappal is csak tizenöt-tizenhat fok van. A gyerekek mégis mezítláb szaladgálnak autóink mellett. Autóinkat meglátva már messziről kiabálnak: „You! You! You!” – így próbálnak megállítani.

A gyerekek mellett szinte mindenki a főút közelében éli az életét, sofőrünknek igazán nehéz a dolga. Mindenre ügyelni kell: járókelők, árusok, szamárfogatok, marhacsordák, tevék, antilopok, lovak, sőt egy helyen még egy megtermett kobra is elénk kerül. Minden élet az út köré összpontosul békés egyetértésben, fittyet hányva az autókra.

A békesség a vallások együttélésére is igaz, hiszen a keresztény templomok és a mohamedán mecsetek sokszor pár száz méterre állnak egymástól.

Kimerülve érkezünk a kenyai határ közelébe, Yabellóba. A húszezres kisváros egyik „legjobb” szállásán már mi is közvetlen közelről tapasztaljuk a vízhiányt – akárhogy forgatjuk a csapokat, egy csepp vizet sem sikerül előcsalogatni. A recepciós tájékoztat: egy hétig nincsen víz. Tusolás helyett egy vödör vízzel és egy félbevágott műanyag palackkal próbáljuk növelni komfortérzetünket, de ez nemigen sikerül a hosszú autóút után.

* * *

Másnap ismét autóba ülünk, és egyre keskenyebb utakon, az utolsó harminc kilométeren pedig már földúton haladunk Gayo felé. Az utolsó szakaszon defektet kapunk. Ez nem ritka errefelé, ezért három-négy pótkerékkel és több kanna tartalék üzemanyaggal vágtunk neki az utazásnak. Pár perc alatt, jól begyakorolt mozdulatokkal cseréli ki a kereket sofőrünk.

Dél körül érkezünk meg ahhoz az iskolához, ahová a korábban egyeztetett igénylista alapján összeállított tanszer- és taneszközcsomagokat hozunk. A tanárok és a gyerekek lelkesen fogadnak, errefelé igen nagy hasznát veszik mindenfajta segítségnek. A helyi tanerő találékonysága meglepő: megfelelő szemléltetőeszközök hiányában az iskola falára festett világtérképen magyarázza el *Koko,* honnan érkeztünk ebbe a kis afrikai faluba, az iskola udvarán pedig az egész Naprendszer megtalálható kövekből kirakva.

Az iskolába százhatvankét gyerek jár, többen mindennap öt-tíz kilométert gyalogolnak. Akik távolabbról járnak a gayói iskolába, hazafelé vizeskannákat cipelnek, hiszen a falu mellett található az a kút – a helyiek nyelvén *ella* –, amelynek a hely-

ÜL NINCS ÉLET!

ÉT AZ ÖKUMENIKUS SEGÉLYSZERVEZET

mély, enyhén lejtős, széles utat. Olyan széleset, hogy az állatokat is be tudják hajtani az itatóvályúkhoz. Ezek az ella szívében találhatók, a húsz méter mélyen lévő vízforrás mellett.

Az ellát meg is kell erősíteni. Erre két-három méter magas kőfal és karókból, tüskés bozótból összeeszkábált kerítés szolgál. Ez akadályozza meg, hogy a vadállatok bejussanak, és hogy a várva várt esős évszakban a gyorsan lezúduló eső elmossa a kutat.

A segélyszervezet által választott módszer eredményeképpen nemcsak az ella készül el, hanem az ott dolgozó két-háromszáz ember is munkához és fizetéshez jut pár hónapon keresztül. Ez azért nagy szó, mert jelenleg gyakorlatilag az Ökumenikus Segélyszervezet az egyetlen munkaadó a környéken. A gayóiak között van, aki a pár száz forintnyi napi bért összegyűjtve egy-két kecskét tudott venni, így tejet tud adni a gyerekeinek. Van olyan, aki gyerekei iskoláztatását tudta megoldani, de olyan is akad, aki tíz gyerekét ruházta fel.

A segélyszervezetnek nem célja a hagyományos szokásokat és életmódot megváltoztatni, csupán a létfeltételek (ivóvíz, élelem) megteremtéséhez kíván hozzájárulni, valamint a munka és az oktatás lehetőségét megadni.

A gayói segélyprogram nem csak a kút kiásását foglalja magában: alapvető higiéniai tanfolyam, víztisztító szerek biztosítása is része a programnak. A helyi törzsi vezetők bevonásával létrehozunk egy „vízbizottságot", amelynek a feladata egyrészt annak meghatározása, hogy ki mikor mennyi víz vételére jogosult, másrészt pedig irányítja az ella karbantartását.

A víz pedig itt minden területtel összefügg. Ha van víz, nemcsak az emberek jutnak ivóvízhez, hanem az állatokat is itatni tudják, vagy kisebb veteményeseket is öntözni tudnak, így van élelem. Ha közelebb van a kút, akkor több idő jut tanulásra, és a családfenntartóknak több idejük jut dolgozni, állatokat tartani…

* * *

Mielőtt visszaindulunk a fővárosba, betérünk néhány kunyhóba. A szegényebbek ágakból összefont, priccsszerű tákolmányon, az állatokkal együtt alszanak. A falu legszebb kunyhója már szinte komfortos: a falak frissen festve, földből döngölt ágy a „hálószoba", néhány edény egy elsárgult újságpapíron a konyha. A bejárat melletti kis helyiségben főznek a földre rakott nyílt tűzön, a füst az elszáradt fűből készített tetőn lassan áramlik ki a szabadba.

* * *

Hazafelé többször eszembe jutnak az addisz-abebai lelkész szavai, amikor az országról és az itteni helyzetről beszélgettünk: ne aggódjunk – mondta –, a nap Etiópiában is mindennap felkel és lenyugszik.

Ezzel az optimizmussal és reménységgel üzennek nekünk az etióp evangélikusok egy olyan országból, amelynek egyes régióiban az éltető vízért nap mint nap meg kell küzdeni, de az életöröm mindenhol jelen van.

■ Bálint Gábor

Épül Gayóban az ella

KÁLLAI MÁRTON FELVÉTELEI

Adománygyűjtés az 1353-as adományvonalon

Július 31-ig bárki támogathatja a segélyszervezet afrikai gyermekekért végzett munkáját, ha felhívja az 1353-as adományvonalat. Az adományvonal egyszeri hívása (250 forint) egy etióp kisgyermek kétheti ivóvízadagját biztosítja. A meghirdetett gyűjtés célja, hogy a szervezet folytathassa azoknak a dél-etiópiai kutaknak a megtisztítását, melyek hosszú távon is megoldhatják több ezer ember – nagyrészt gyermekek – ivóvízellátását. A segélyszervezet munkája a *facebook.com/segelyszervezet* oldalon is nyomon követhető.

Az életet szolgáló gazdaság

Tanácskozás az Egyházak Világtanácsa 10. nagygyűlésének előkészítésére

Nemzetközi konferenciát szervezett az Egyházak Világtanácsa (EVT) *Szegénység, gazdagság és ökológia összefüggései (Linking Poverty, Wealt and Ecology)* címmel június 18–22. között az indonéziai Bogorban. Hatéves folyamat zárult le ezzel. Az EVT 9. nagygyűlését 2006-ban Porto Alegrében (Brazília) rendezték meg. Itt indítottak útjára egy programot azzal a céllal, hogy minden kontinensen elemezze a szegénység, gazdagság és a környezeti problémák összefüggéseit, valamint meghatározza azokat a teendőket, amelyek szükségesek egy emberközpontú és fenntartható gazdaság létrehozása érdekében. Így rendezték meg a kontinenskonferenciákat: 2007-ben Afrikában, 2008-ban Latin-Amerikában, 2009-ben Ázsiában, 2010-ben Európában (Budapesten) és 2011-ben Észak-Amerikában. Az indonéziai tanácskozásnak két feladata volt. Egyrészt az előző öt év munkájának kiértékelése, összegzése, másrészt pedig az EVT 2013-ban Dél-Koreában megrendezendő nagygyűlésének előkészítése a gazdasági és környezeti témákban.

Az indonéz vendéglátók és a helyi keresztény egyházak hihetetlen vendégszeretettel fogadták a világ minden tájáról érkező vendégeket. A konferencián több mint százan vettek részt. Jelen volt *Olav Fykse Tveit,* az EVT főtitkára, valamint *Konrad Raiser,* aki korábban tizenegy éven keresztül töltötte be ezt a tisztséget. Részt vett továbbá több püspök, lelkész, egyházi munkatárs, egyetemi oktató, gazdasági és környezeti szakértő is.

Hazánkat két evangélikus küldött képviselte: *dr. Fischl Vilmos* lelkész, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtitkára, valamint *dr. Gömböcz Elvira,* az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanársegédje, aki 2006 óta foglalkozik a témával.

Az élet forrása

A konferencia napjainak egyik „csúcsélménye” az *istentiszteleti élet* volt. A helyi teológusokból álló zenei csoport – tanáruk vezetésével – különleges zenekart formált: a törzsi hangszereket az általunk is megszokott hangszerekkel ötvözte. Ezáltal különleges muzsikát szólaltattak meg, és emelkedett légkört teremtettek a nyitó és záró istentiszteleteken, valamint a reggeli áhítatokon. A különleges liturgiát indonéz szokásokkal is tarkították, úgy, hogy az adott szokás ezáltal mélyebb jelentést is kapott.

A *gunungant* a jávai árnyékjátékokban használták először a jelentek között és a bemutató végén, többnyire az erős érzelmek, valamint a föld, tűz, víz, levegő elemek kifejezésére. Alakja olyan, mint egy magas hegy (gunung = hegy). Középen az élet fája (paradicsom fája) ábrázolódik, a fa körül pedig állatok és emberek. Az élet fája szimbolizálja az élet forrását, a harmóniát és békét. A gunungan ábrázolja a mikrokozmoszt, azt a világot, amelyben élünk.

A konferencián a nyitó istentisztelet minden résztvevője kapott egy kicsinyített gunungant azzal, hogy a konferencia napjaiban, a beszélgetéseken és a programokon is tartsák maguknál, és emlékeztesse őket, hogy Isten az élet forrása a világban. Emlékeztetett ugyanakkor a gunungan arra is, hogy Isten szolgáiként az a feladatunk, hogy az emberek, népek és Isten minden teremtményének életét szolgáljuk, segítsük. Így lehet teljes és bőséges élete mindenkinek, ahogyan Isten eltervezte (Jn 10,10).

Tanulmányi kirándulások Jakartában és környékén

A konferencia szervezői az aktív részvételt próbálták elősegíteni minden lehetséges eszközzel. Ennek egyik módja a tanulmányi kirándulás volt. Három kisebb csoportban zajlottak a programok.

Az egyik csoport Jakarta egyik szegénynegyedébe tett látogatást, ahol a klímaváltozás következménye, a folyó kiáradása okoz hatalmas károkat és társadalmi katasztrófát. A másik csoport egy tenger melletti halászfaluban járt, ahol az egyébként is nagyon szegény halászok életét lehetetleníti el a klímaváltozás. Ők ugyanis az indonéziai mércével is borzasztóan alacsony – havi tizenöt–harminc dollárnyi –jövedelmüket veszítik el, amikor a száraz klíma miatt nem tudnak halat fogni. A harmadik csoport a Jakartában dolgozó gyári munkások életét ismerhette meg közelebbről.

Kiemelkedő szerepet kapott az összejövetelen a panelbeszélgetések mellett a kiscsoportos munka. A résztvevők hat-hét fős szekciókban tárgyalták végig a konferencia záródokumentumának részleteit. A közös munka eredményeként az utolsó napon hétoldalas szöveg készült el *Turning Toward an Economy of Life* (Fordulat az életet szolgáló gazdaság felé) címmel. Az ezzel megbízottak a következő hetekben még módosítják a dokumentumot annak alapján, amit a konferencia munkacsoportjai, valamint intenzív kis- és nagycsoportos megbeszélései javasoltak. A véglegesített szöveg lesz az EVT tizedik nagygyűlésére beterjesztett szöveg 2013-ban a dél-koreai Busanban.

A válságból a békességbe és az igazságosságba

A tizedik nagygyűlés mottója: *Élet Istene, vezess minket békességre és igazságra!* Ez a mottó hatja át a záródokumentum teljes szövegét.

Az utóbbi években világméretű és egyre inkább elmélyülő válságnak vagyunk tanúi. Ez a válság egyaránt érinti a pénzügyeket, a reálgazdaságot, a társadalmat, a politikai életet és a környezetünket, az egész teremtett világot. A szegénység, gazdagság és az ökológia területei kölcsönösen összefüggnek egymással. A hatéves tanulmányi folyamat megállapította, hogy az összekapcsolódó válságok gyökere az emberi kapzsiság és az igazságtalanság. Olyan életstílust, gazdasági rendszert és kultúrát alakítottunk ki magunk körül, amely meghaladja a Föld eltartóképességét.

A válság valójában erkölcsi és egzisztenciális válság. Ezért a megoldásokat nem elsősorban pénzügyi és technológiai, hanem erkölcsi és spirituális területen kell keresni. Ki hozhat megújulást ebben a helyzetben, ha nem az egyházak? A dokumentum hangsúlyozza: *egyházaink feladata az, hogy elősegítsék a változást, amely a békességet és az igazságot teremti meg közösségeinkben.*

Isten csodálatos teremtése veszélyben van. A klímaváltozás sürgős cselekvést kíván meg mindannyiunktól. Az az egyoldalú elképzelés, amelyet a médiában nap mint nap hallunk, hogy a gazdasági (GDP-) növekedés automatikusan társadalmi hasznot jelent mindenki számára, végtelenül naiv és hamis.

Az állandó gazdasági növekedés megfojtja az életet a Földön. Ennek vagyunk tanúi manapság: klímaváltozás, erdőirtások, óceánok elsavasodása, a biológiai sokféleség pusztulása stb. Az északi országok túlfogyasztása olyan súlyos társadalmi és ökológiai adósságot halmoz fel a déli országokkal szemben, amely tarthatatlan. De nem felejtettük el, hogy az Úré a Föld és ami betölti (Zsolt 24,1; 1Kor 10,26).

Az uralkodó neoliberális gazdasági rendszer, amelyet a dereguláció, privatizáció és a piaci liberalizáció jellemez, megöli a társadalmi rendszereket azáltal, hogy adócsökkentéssel próbálja a termelés növekedését ösztönözni. Azonban a neoliberális szemlélet sokkal több mint egy gazdasági paradigma: olyan társadalmi és erkölcsi gondolkodásmód, amely az utóbbi harminc évben eluralkodott, és teljesen meghatározta a tudás, a tudomány, a technológia, a közvélemény, a média és az oktatás rendszereit. Lehetővé tette azt is, hogy a már egyébként is gazdagok még gazdagabbá váljanak, és a természet erőforrásait végsőkig kiaknázzák.

A piacok képtelenek arra, hogy szabályozzák a termelést és a fogyasztást, amely már jelenleg is túllép a Föld eltartóképességén. Ezért arra kell koncentrálnunk, hogy milyen jövőt szeretnénk, és hogy miként tudunk közös erővel változást elérni, igazságos és fenntartható életmódot kialakítani.

Átalakító spiritualitás

A záródokumentum hangsúlyozza: arra kell motiválni egyházainkat, hogy Krisztus gyógyító munkáját folytassák, és hogy Isten emberei legyenek, akik valódi közösségeket hoznak létre a világban, mert ez az Istentől kapott küldetésünk.

Átalakító spiritualitásra van szükségünk, amely újra összeköt bennünket másokkal, arra ösztönöz, hogy a közjót szolgáljuk, ellenáll az élet rombolásának, és arra ösztönöz, hogy innovatív ötletekkel új alternatívákat fedezzünk fel és valósítsunk meg.

Halott cselekedetek (Jak 2,17) helyett megtérésre van szükség és arra, hogy elkötelezett lépéseket tegyünk az életet szolgáló gazdaság felé.

Határozott cselekvés

Az EVT tizedik nagygyűlése határozott és konkrét cselekvésre fogja hívni a tagegyházakat. Ezeket a javaslatokat tartalmazza a bogori konferencia záródokumentuma. A válságból való nagy átalakulás az életet szolgáló gazdaság irányába kockázattal és áldozattal jár, amelynek a terhét meg kell osztani az egyének és a nemzetek között. Ezért az a feladatunk, hogy *átalakító* egyházak és átalakító gyülekezetek legyünk: erkölcsi támogatással és bátorsággal példát adjunk. Az egyházak részéről valódi elkötelezettségre és konkrét tettekre van szükség a szegénység megszüntetése, a megtermelt jólét elosztása és az ökológiai igazságosság egymással szorosan összefüggő területein.

Az életet szolgáló gazdaság megkívánja például a kritikus önreflexiót, a spirituális megújulást, a nyitott párbeszédet az északi és déli egyházak, a civil társadalom és az állami szereplők között. Közös feladat, hogy az életet szolgáló gazdaság jólétmutatóit kidolgozzuk.

Miként ragadható meg, miként számszerűsíthető a gazdasági, társadalmi és a környezeti jól-lét? A feladatok listáján szerepel a záródokumentumban például az, hogy az egyházak közösen emeljenek szót a szegénység megszüntetéséért, a nukleáris energia és a nukleáris fegyverek termelésének leállításáért; támogassák a helyi gazdaságokat és az alternatív megoldásokat.

A bogori konferencia a záró istentisztelet után agapéünneppel ért véget. A nemzetközi csoport ezúttal még sokszínűbbé vált, ugyanis a résztvevők népviseletben érkeztek. A jelenlévők megosztották egymással, hogy mit tanultak a konferencián, és hogyan fogják továbbvinni a tanultakat saját hazájukban.

Kiváló élő zene teremtett hangulatot a közös ünnepléshez. Bár a tervezett programban nem szerepelt, az este sok-sok énekkel zárult. A résztvevők egy-egy népdalt vagy a hazájukra jellemző dalt énekeltek el egymásnak. Közös, örömteli, meghitt ünneppé vált így a záróprogram.

Adja Isten, hogy ebben a testvéri összetartozásban folytassuk a megkezdett munkát, és az élet Istene vezessen minket békességre és igazságra.

■ Gömböcz Elvira

Miért boldogtalan ma sok házasság?

„A boldog családok mind hasonlók egymáshoz, minden boldogtalan család a maga módján az” – ezzel a mondattal kezdődik *Tolsztoj* világhírű regénye, az *Anna Karenina.* Másként úgy is fogalmazhatnánk: a boldog házasság mindenütt ugyanolyan, a boldogtalanság hátterében azonban ahány ház, annyiféle ok, más-más kiváltó tényező lehet.

Napjaink statisztikáit szemlélve szomorú kép tárul elénk: egyre kevesebb a házasságkötés, s a házasságok jelentős hányada – mintegy fele – előbb-utóbb válással végződik… De mi az oka, hogy sokan leélnek egy életet boldogan, egymás mellett, míg mások – s egyre többen – néhány év után feladják, és elválnak?… Napjainkban nincsenek azok a kényszerházasságok, melyek évtizedekkel korábban voltak, mikor az egymást nem szeretőket összekényszeríthették, illetve a szerelmeseket erővel elválasztották egymástól…

Nem tudom a választ. Gondolataimat három évtized boldog házassága alapján fogalmazom meg.

A sors nagy ajándéka, ha az ember fiatal korban megtalálja párját, akivel egy életen át egyetértésben és szeretetben tud élni. Ez azonban nem mindenkinek adatik meg, jóllehet az esküvő ünnepélyes pillanataiban férj és feleség is úgy gondolja: csak a sír fogja elválasztani őket egymástól…

Gyakran hallani olyan hangokat, hogy a házasság elavult intézmény; a szerelem elmúlik, s utána jönnek az egyhangú, szürke hétköznapok…. Ritkán nézek televíziót, de a kívánságműsorokban az egyik leggyakoribb kérés a több évtizedes házassági évfordulót ünneplő embereknek szól – vagy a férj, vagy a feleség részéről. Ez viszont mindenképp arra utal: létezik – nem is ritkán – sírig tartó, boldog házasság!

A 19. században élt nagy orosz író, *Dosztojevszkij* egyik művében így ír: „Hogyan is múlna el a szerelem a házastársak közt, mikor fiatalon szerelemből házasodtak össze. Nem múlik az el, csak idővel helyébe lép egy különb, a szeretet. Midőn az évek múlásával megszületnek a gyerekek, ez az érzés még inkább felerősödik, és összeköti őket.”

Így van, illetve így kellene lennie minden családban. Sok esetben azonban valami nagyon megváltozik férj és feleség között, aminek a következménye a házasság felbomlása lesz. Önként adódik ezután a kérdés: vajon mi a boldog házasság titka?

Saját szavaim helyett *Goethe* megfogalmazásával válaszolok: „A boldogságot nem lehet ajándékba kapni. Egyetlen titka van: adni, mindig csak adni. Egy jó szót, egy mosolyt, bátorítást, hitet és nagyon sok önzetlen szeretetet.”

Úgy gondolom, sok házasságban ez a képesség, az adni tudás képessége hiányzik, s helyette csak a követelés és elvárás fogalmazódik meg egyik vagy mindkét részről!

Befejezésül kívánom minden fiatalnak – akár vallásos, akár nem –, hogy házasságuk nehéz pillanataiban gondoljanak Goethe szavaira! Adni kell, mindig csak adni, hiszen egy normális kapcsolatban a másik fél duplán viszonozza azt, amit kapott, s ennek eredménye egy tartós, boldog együttélés lesz. Ez viszont a társadalom szempontjából sem közömbös, hiszen sok boldog ember életerősebb és szebb, Istennek tetsző közösséget fog felépíteni, mint ugyanannyi boldogtalan.

■ Dr. Németh Jenő

A szerző orvos, a nádasdi evangélikus gyülekezet presbitere

FOTÓ: KÁROLY GYÖRGY TAMÁS

Ifjú házasok hétvégéjén…

Pillanatok vagy percek

Elég idődd van? Ha olyan vagy, mint a legtöbbünk, akkor a válaszod az, hogy „nincs”.

Pedig tévedsz. Mindenkinek elég ideje van. Éppen huszonnégy óra egy nap, se több, se kevesebb. Az a baj, hogy függővé váltunk, és olyan dolgokkal töltjük ki az időnket, amelyeknek semmi értelme. Munkahelyi ügyeinkkel, kapcsolatrablókkal, mint a *Facebook,* a *Twitter…* Azzal, hogy mindenhova elhurcoljuk a gyerekeinket, ahova nem lenne fontos. Állandóan rohanunk, közben elvesztegetve értékes perceket és órákat.

Túl kevésnek érezzük a rendelkezésünkre álló időkeretet, és ész nélkül igyekszünk mindent belezsúfolni. Ám szomorúan kell megállapítanunk, hogy legtöbbször éppen arra nincs időnk, ami a leginkább számít: a kapcsolatokra.

Nézd a következő elgondolkodtató kérdéseket: Hogyan töltöd az idődet? Mennyire válik be ez az időbeosztásod? A halálos ágyadon elmondhatod-e majd, hogy jól sáfárkodtál az időddel?

Sokszor volt már szó erről a témáról, és elgondolkoztam, mennyire látszom elfoglaltnak. Mert nem hiszem, hogy Isten azt akarja, hogy túlságosan elfoglalt legyek. Ő azt akarja, hogy legyen időm útközben pihenni és élvezni az utat akkor is, ha néha nem könnyű. Ezért úgy döntöttem, hogy kiugrom a mókuskerékből, mégpedig úgy, hogy gyakran megkérdezem magamtól: mi az, ami igazán fontos?

Hajlamos vagyok valamit egy bizonyos módon tenni csak azért, mert eddig mindig úgy tettem. Erősen feladatorientált vagyok, ami egyrészről sokat segített életem bizonyos területein, de sokat ártott a kapcsolataimnak, amikor azoknak az embereknek a rovására hangsúlyoztam túl a feladataimat, akiket igazán szeretek. Ezt átgondolva rendszeresen felülvizsgálom, amit csinálok, és megkérdem magamtól, hogy mennyire fontos valójában az, amit teszek.

Van kedved ugyanezt tenni? Sokunk számára egy ilyen önvizsgálat nyugtalanító vagy ijesztő lehet. De az igazság az, hogy ha mindent ugyanúgy csinálunk, mint eddig, akkor ugyanarra az eredményre jutunk, beleértve az időnk felhasználását is.

Napjaink meg vannak számlálva.

Ahogyan nem tehetünk egy percet sem a huszonnégy órához, ugyanúgy az életünkhöz sem tehetünk egy napot sem. Az idő a legértékesebb árucikkünk. Próbáljuk meg tehát kihozni a legtöbbet a hátralevő időnkből inkább oly módon, hogy tartalmas pillanatokat teremtünk, mint hogy a percekből próbálnánk kisrófolni a maximumot! Ha az utóbbit tesszük, akkor olyanok leszünk, mint aki „mikrohullámú sütős” kapcsolatot akar létrehozni. Hidd el, ez hosszú távon nem működik.

Lehet, hogy abban, amit csinálunk, nagyon hatékonyak vagyunk, de a kapcsolatainkban meg kell tanulnunk sokkal „kevésbé hatékonynak” lenni. Itt ugyanis pillanatokat kell teremtenünk, és ezek nem mindig illeszkednek bele az időbeosztásunkba.

Az *Ószövetségben* a *Zsoltárok könyvében* találjuk ezt a bölcs tanácsot: *„Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk!”* (Zsolt 90,12)

■ Jim Lange

Forrás: Monday Manna

HETI ÚTRAVALÓ

„Kegyelemből van üdvösségetek a hit által, és ez nem tőletek van: Isten ajándéka ez.” (Ef 2,8)

Szentháromság ünnepe után az 5. héten az *Útmutató* reggeli s heti igéiben Isten tanúságtételre hívja a kedves Olvasót is, mert az ő gyermekeinek küldetése a misszió: „Isten azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és az igazság ismeretére eljusson” (1Tim 2,4; LK); „Mert nap és pajzs az Úristen, kegyelmet és dicsőséget ád az Úr…, boldog, aki benne bízik” (GyLK 726,12–13). Heti igénk a páli megigazulástan tömör összefoglalása; mi is *„azt tartjuk, hogy hit által igazul meg az ember”* (Róm 3,28). Ezt a reformáció által újra felfedezett örömhírt kell/lehet nekünk is továbbadnunk személyes bizonyságtételünkkel, mert Isten szava megváltoztatja az élet irányát. Ezt látjuk Péter sorsában, aki engedelmeskedett Jézus „szakmailag” értelmetlen kérésének, s a következményt látva kérte: *„Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!”* De Jézustól új küldetést nyert: *„Ne félj, ezentúl emberhalász leszel!”* (Lk 5,8.10) A pogányok apostola ezt így érti: *„…tetszett Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által üdvözítse a hívőket”,* ezért *„mi a megfeszített Krisztust hirdetjük, aki… az Isten ereje és az Isten bölcsessége”* (1Kor 1,21.23.24). Jézusban eljött az üdvösség e világba, és ő Istenhez imádkozott, majd *„odahívta tanítványait, és kiválasztott közülük tizenkettőt, akiket apostoloknak is nevezett”* (Lk 6,13). Jákóbnak Bételben, Isten házában ismét megjelent az Úr; megáldotta, és ezt mondotta: *„Izráel lesz a neved… Én vagyok a mindenható Isten! Szaporodjál, és sokasodjál!”* (1Móz 35,10–11) S Ezékiel a Kebár folyó mellett, a fogságban kapta e prófétai küldetését: *„Emberfia, elküldelek téged Izráel fiaihoz… Mondd nekik: Így szól az én Uram, az Úr!…” „Hirdesd nekik az én igéimet, akár hallgatnak rá, akár nem törődnek vele…”* (Ez 2,3.4.7) Az első jeruzsálemi apostoli gyűlésen – ahol a pogánykeresztyének körülmetéléséről vitatkoztak – hangzott el Péter utolsó szava. Mivel *„a szíveket ismerő Isten… hit által megtisztította szívüket”,* így nem kell oly elhordozhatatlan igát tenni a pogányokból lett tanítványok nyakába, amelyet a zsidókeresztyének sem tudtak elhordozni. Mi *„abban hiszünk, hogy mi is az Úr Jézus kegyelme által üdvözülünk. Éppen úgy, mint ők.”* (ApCsel 15,8.9.11) Halála előtt Jézus intette Pétert s a többi tanítványt: *„…íme, a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát, de én könyörögtem érted, hogy el ne fogyatkozzék a hited: azért, ha majd megtérsz, erősítsd atyádfiait.”* (Lk 22,31–32) Ezt vallja Pál is: *„…mert engem is megragadott a Krisztus Jézus. …egyet teszek: …futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalmáért.”* (Fil 3,12.14) *Luther* doktor írja: „Az igazi szent nem állítja magát igaznak, hanem mindig csak könyörög megigazulásért, és szüntelenül várja, hogy Isten igaznak ismerje el azokat, akik magukat bűnösnek ismerik el, s vétkeiken bánkódnak.” Ám most minket is „Jézus hív: »Jertek énutánam! // Ki rám figyel, / A biztos célt az éri el.« // Küzdőre vár csak győzelem / És égi béke, végtelen.” (EÉ 438,1.2.5)

■ Garai András

Fiúkollégiumi felvétel

A *Budapesti Tirannosz Ház* felekezetközi fiúkollégium felvételt hirdet. Szeretettel várjuk olyan fiúk jelentkezését, akik szeptembertől valamelyik budapesti főiskolán/egyetemen folytatják tanulmányaikat. *Jelentkezési határidő: július 31.* A jelentkezési lap letölthető a *www.tirannoszhaz.hu* honlapról. További információk: *Pafkó Tamás* – 20/770-5995.

Korányi András: Hanem szeretni is

Káldy Zoltánról sokan beszélnek, de kevesen írnak, és még kevesebben publikálnak. Miközben harmincéves püspöki szolgálatának (1958–1987) eredményei és következményei lépten-nyomon visszaköszönnek az evangélikus egyház mindennapi életében és szolgálatában, a fiatalok közül sokan lényegében már semmit sem tudnak róla, s egyre kevesebbet tudnak magáról a szocialista korszakról is.

Mi pedig, akik még éltünk ebben a korban, s akik kutatjuk ezt az egyre távolodó világot, nem elégedhetünk meg azzal, hogy visszaemlékezésekben halljunk a – ma ráadásul egyre divatosabb – „retró világról” és az akkor éltek, köztük Káldy Zoltán nevéről.

Többet kell tehát beszélnünk róla, de arról a korszakról is, amelyben élt. Hiszen sorsa, pályája, személyiségének változása mind magán hordozza a 20. század magyar történelmének nyomait, az elmúlt évtizedekben diktatúrával és elkerülhetetlen átalakulásokkal küzdő történelmi egyházak vívódásait.

Ezért különösen is fontos, hogy ezzel a kötettel indul útjára a Luther Kiadó új sorozata, az *Egyház a szocializmusban* is, amelyben – reményeink szerint – egyre szélesebb körben tudjuk majd bemutatni a magunk mögött hagyott történelmi korszak egyháztörténetét.

http://www.lutherkiado.hu/konyvek/hanem-szeretni-is

Egységár: 1800 Ft (5% áfával), *könyvklubtagoknak: 1440 Ft.*

Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 20/824-5518. Könyvesbolt: 1/411-0385, fax: 1/486 1229, e-mail: kiado@lutheran.hu, *Facebook: facebook.com/LutherKiado.*

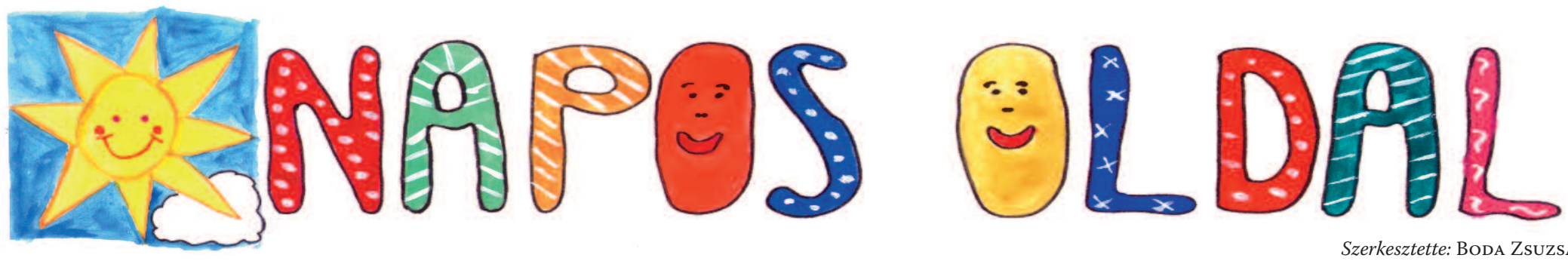

Szerkesztette: Boda Zsuzsa

Zöld gyík

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

A legnagyobb hazai gyíkfaj, a hímek hossza elérheti a negyven centimétert is. Testük gyönyörű fűzöld, apró fekete pettyekkel, az öregebb példányokon fehér gyöngyözés is látható. Torkuk tavasszal, nászruhában szép kobaltkék. A nőstény jóval egyszerűbben színezett: barnászöld, fekete foltokkal. A torka és alsóteste sárgásfehér.

Ez a szép hüllő hazánkban ma még gyakori. Napsütötte erdőszéleken, tisztásokon éppen úgy megtaláljuk, mint a szőlőhegyeken, az alföldi borókásokban vagy a bokrokkal tarkállt, sziklás domboldalakon.

Téli pihenője után április elején bújik elő, de a hím színei ekkor még fakók, pompás nászruháját csak néhány nap múlva kapja meg.

Májusban párzanak, és ebben az időben a hímek néha keményen harcolnak egymással. Mindegyikük birtokol egy területet, melynek középpontjában egy menekülésre szolgáló sűrű bokor vagy sziklacsoport van. Ha a szomszéd odamerészkedik, a tulajdonos hím nyomban nekitámad.

A nőstény júniusban a laza talajba vagy az avar közé rakja le 8-18 fehér, puha héjú tojását. Ezekből augusztus végén, szeptember elején kelnek ki a fiatal gyíkok. Nyomban önállóak, fürgén szaladnak, és máris apró pókokra, rovarokra vadásznak. Téli pihenőjüket októberben kezdik meg.

Sokszor figyeltem a zöld gyíkokat például a Budaörs felett húzódó sziklás, bokros domboldalon vagy a dunabogdányi kőbányák meddőhányóin. Kora reggel gyakran a bokrok ágaira másztak, és elnyújtózva élvezték a rájuk hulló napsugarakat. Egyébként is ügyesen kúsznak, veszély esetén a fa törzsére is felszaladnak.

Könnyen szelídülnek. *Bécsy László* barátom surányi kertjében lisztkukacokkal eteti őket, és a csemegét már a kezéből is elfogadják. Egyébként sáskákkal, tücskökkel, bogarakkal táplálkoznak, de megfogják a fiatal fürge gyíkokat is. Aki erdő közelében lakik, és kerítése mentén sűrű bokrok vannak, számíthat a zöld gyíkok megjelenésére.

■ Schmidt Egon

RAJZ: BUDAI TIBOR

Kérdések

1. Van más zöld színű gyíkunk is?
2. Milyen ellenségei vannak?
3. Összetartanak-e a zöldgyík-párok?

Válaszok: 1. igen, a fürge gyík hímje; 2. például a rézsiklós, a vörös vércse, a menyét; 3. igen, néha több éven át is.

Gyermektábor határok nélkül

▶ A várva várt szünidőben, gondolom, közületek is sokan vesznek részt gyülekezeti vagy egyházmegyei táborban. A pécsi gyerekek június utolsó hetében „ütöttek tanyát" a gyülekezeti házban. Az átlagban nyolcvan gyerek reggeltől estig népesítette be a termeket, a templomot, és övék volt az egész udvar is.

A napközis tábor témájaként az *Apostolok cselekedeteinek* könyvéről beszélgettek, és egyes történeteit színdarab formájában adták elő. De ellátogattak – többek között – a pécsi Csodák Palotájába és a csillagvizsgálóba is.

Az immár tizenegyedik tábort az is különlegessé tette, hogy résztvevői közül heten a határon túlról érkeztek: Dévaról, a Szent Ferenc Alapítványtól. *Böjte Csaba* ferences rendi szerzetes gyermekotthonának lakói először jártak Magyarországon. A gyerekeket *Selmi Gábor* és *Simon Csilla* nevelők kísérték el. Ottlétükkel, dalaikkal, asztali áldásaikkal a dévai vendégek sokat gazdagították a pécsi tábort.

„Építkezni mindig kell”

Interjú Szabó Györggyel, a nyugati egyházkerület felügyelőjével

Az édesapjától tanult hűséget, áldozatkészséget, hitet szeretné továbbadni a maga talentuma szerint. *Szabó György,* a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelője a hatéves ciklus lejártával megválik tisztségétől. Az építészi pályát atyai tanácsra választotta, hiszen – ahogyan édesapja mondta – „építkezni mindig kell”. Húsz évvel ezelőtt gyülekezeti felügyelőként kezdte egyházi szolgálatát. Később egyházmegyei felügyelő, majd – *Weltler Jánost* követve – a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelője lett. A feléje áradó szeretetet mutatja, hogy a mostani választásokon is kapott ajánlásokat, ő azonban már nem vállalta a jelöltséget.

ADÁMI MÁRIA FELVÉTELE

– Mindig nagy szeretettel beszél az édesapjáról. Mit tudhatunk róla?

– Édesapám tanárember volt. Annak a *Tihanyi Árpádnak* volt jó barátja, aki 1956-ban a Győrben működő Dunántúli Nemzeti Tanács tagja lett, s akit 1957. december 31-én – a megtorlás során – kivégeztek. Édesapám mint a városi pedagógus-szakszervezet elnöke Tihanyi Árpád özvegyének és családjának gyűjtést szervezett…

Kompromisszumra törekvő, békés ember volt, aki nem engedte, hogy kollégái közül bárkit is hátrány érjen politikai nézetei, pártállása miatt. A forradalom és szabadságharc leverése után internálták, hónapokig fogva tartották, végül – mivel a tárgyaláson semmit nem tudtak rábizonyítani – szabadon engedték.

– Valóban édesapja tanácsára választotta az építészi pályát?

– Igen! Azt mondta nekem, hogy „építkezni mindig kell”. Ezt a tanácsot fogadtam meg, amikor beiratkoztam az építőipari főiskolára. Később elvégeztem a felújítási és szaküzemmérnöki szakot is. Elsősorban szervezéssel kapcsolatos területeken dolgoztam műszaki ellenőrként, rekonstrukciók szervezőjeként.

Apámnak és barátjának, nagytiszteletű *Lupták Gyula* lelkész úrnak az életén keresztül tanultam meg *Arany* híres sorainak értelmét, s lett aztán iránytűmmé: „Ha egy úri lócsiszárral / Találkoztam s bevert sárral: / Nem pöröltem, – / Félreálltam, letöröltem.”

A legszebb szakmai kihívás, amellyel találkoztam, Győr műemléki belvárosa felújításának szervezése volt. Ennek a munkának az elismeréseként kapott Győr város Európa-díjat. A projektben részt vevők közül egyedül én kaptam egyéni elismerést, ám mindig hangsúlyozom, hogy ez kollektív munka volt. Mindenesetre sajnáltam, amikor befejeződött.

– Kérem, mondjon néhány szót a családjáról is.

– 1976-ban kötöttem házasságot *Rollkó Beátával,* aki budapesti lányként hajlandó volt Győrújbarátra költözni. Akkor ez volt a legkedvezőbb lakásmegoldás számunkra. Házasságunkat négy gyermekkel áldotta meg az Isten. A legidősebb fiunk asztalos, nagyon szépen farag, és a bútorrestaurálást is megtanulta. Másik fiunk építésztechnikusként építőanyag-nagykereskedelemmel foglalkozik. Leányaink még tanulnak, egészségügyi pályára készülnek.

– Felügyelő úr nagyon komoly munkát végez a Házas Hétvége mozgalomban. Hogyan került kapcsolatba ezzel a katolikus hátterű programmal?

– Tíz évvel ezelőtt ismertem meg a mozgalmat, amikor ráeszméltem, hogy – mint minden közösségi kapcsolat – a mi házasságunk is karbantartásra szorul. Akkor kerestem a „frissítés” lehetőségét, így bukkantam a szervezetre. Igaz ugyan, hogy ez katolikus „projekt”, de többen is dolgoztunk azért, hogy a protestánsok részére is megnyíljon.

Hálás vagyok, hogy *Ittzés János* püspök úr áldását adta arra, hogy ez a szolgálat – idestova nyolc éve – evangélikus vonalon is elindulhasson. Ezzel ugyanis feleségemmel együtt egy olyan lehetőséget kaptunk, amellyel megújíthattuk a házasságunkat: egymás iránti érzéseink alapjait újra tudtuk fogalmazni, és sokkal jobban megértjük egymást, mint előtte bármikor.

Évente két alkalommal tudunk házas hétvégét szervezni, alkalmanként tíz-tizenöt házaspár részvételével.

– Hogyan tudnak segíteni ezek a hétvégi alkalmak egy krízisben lévő házasságon?

– Nem annyira a krízisben lévő házaspároknak ajánljuk ezeket a hétvégéket, sokkal inkább a „normál házasságban” élőknek igyekszünk megmutatni egy „komunikációs technikát” arra, miként lehet nehezebb időszakokban is megújítani egy kapcsolatot. Igyekszünk rámutatni, hogy mi az a „háttérérzés”, amit érdemes kibontani, és ami alapján a másik fél sokkal jobban megérti társának a problémáit.

Az érzések önmagukban ugyanis sem nem jók, sem nem rosszak – az érzések táplálta gondolatok vagy cselekedetek válhatnak rosszá, gonosszá. Ha ezt a társunkkal rendszeresen ki tudjuk beszélni, akkor a feszültségek jelentősen csökkenthetők, és lényegesen kevesebb lehet a válás. Nemcsak egymáshoz, Istenhez is közelebb kerültünk, és valljuk, hogy hármas szövetségben lehet tartós házasságot építeni.

– Miként látja ebből az aspektusból a házasság és a család mai helyzetét?

– A házasság jó, a jó Isten találmánya. Egy szentségi házasságban élő embernek ezt soha nem szabad elfelejtenie. A házasság megáldásával valódi szövetség részesévé válunk, s e szövetség lényege, hogy *jóban-rosszban* együtt kell lennünk. A mostani liberális világ inkább *szerződésben,* együttélésben szeretné látni a férfit és a nőt, nem *szövetségben.* Pedig a házasság intézménye sok száz éven keresztül sokkal rosszabb gazdasági körülmények között is működött. Nem igaz, hogy most hátat kellene fordítanunk neki.

Akik megkérdőjelezik a házasság intézményét, azok a jövőt kérdőjelezik meg. Az egészséges lelkületű gyermekek nagy többsége szerető családokban nevelkedik, nem csonka családokban. A liberális eszmék terjesztése és az önzésre csábítás manipulációja hozta magával a család válságát, a felelősség, a kötelezettségek, a nehézségek jelentkezésekor a hűség és a társunk mellett való feltétel nélküli kiállás elmaradását is.

– Van-e kiút ebből a helyzetből?

– A kiút az önzés visszafogása, az áldozatvállalás és a példamutatás; főleg az, hogy ne az anyagi javakra való koncentrálás, ne az élet *eltöltése,* hanem életünknek az evangéliummal való *megtöltése* legyen a fő cél. Sajnos azoknak a hatásoknak, amelyek a liberális világ részéről érik az embereket, nehéz ellenszegülni.

Aki nem tud megbocsátani, az nem tud szeretni sem, és ez nem csak a házaspárokra vonatkozik. Az önzésben élők nem jönnek rá, hogy Isten kegyelme nélkül, a maguk erejéből igazi szeretetet nem tudnak közvetíteni. Mindenkinek annyit ér a szeretete, amennyit tovább tud adni belőle, ez gyakorlás nélkül nem megy. Meggyőződésem, hogy vissza kell térni a jól működő családmodellhez, mert ellenkező esetben fel fog gyorsulni a nemzet pusztulása.

Semmilyen munkahelyi, politikai pályán elért siker nem kárpótol senkit az otthoni, a családban – Isten-kapcsolatban – bekövetkezett kudarcért, de ennek elkerüléséért cselekedni is kell.

– Egyházmegyei felügyelői tisztségétől megvált, amikor egyházkerületi felügyelővé választották. Milyen érzésekkel kezdte el a kerületi szolgálatot?

– Azt már korábban láttam, hogy kerületi felügyelőként milyen komoly támasza volt Ittzés János püspök úrnak az elődöm, az ő személyisége, erős egyénisége. A jelölés időszakában többször beszéltem Weltler Jánossal arról, hogy szabad-e egyáltalán vállalnom a jelölést. Ő erre a kérdésemre egyértelmű igennel válaszolt.

Azt is láttam ugyanakkor, hogy püspök úrnak mennyivel több időt és fáradságot jelentett az, hogy elnöktársa fizikailag távol élt. Budapesti tárgyalások után nemegyszer indult először Veszprém felé a püspök úr, hogy hazaszállítsa elnöktársát, és onnan ment tovább Győrbe. Azt gondoltam, hogy talán a fizikai közelségemmel is meg tudom könnyíteni püspök úr munkáját. Bármikor el tud érni, szólhat nekem, ott vagyok „kéznél”.

A felügyelői munkában már volt tapasztalatom, hiszen egyházmegyémben két ciklusban is szolgáltam felügyelőként. A gyülekezetek életébe tehát elég jól beleláttam. Ezeket a már megszerzett tapasztalatokat szerettem volna hasznosítani egyházkerületi felügyelőként is. Szerettem volna segíteni a gyülekezeteknek az építészként megszerzett tudásommal is, az egyházi épületek gondozása, felújítása, pályázatok lebonyolítása területén.

– Mit sikerült ezekből a tervekből megvalósítania?

– A legnagyobb eredményeket – úgy érzem – az egyházi épületek felújítása terén sikerült elérni. Nagyon sok templom, parókia, gyülekezeti épület újult meg a mögöttünk hagyott hatéves ciklusban, így számos gyülekezet örömében tudtam osztozni.

Jó volt megtapasztalni, hogy az egyházhoz hűséges szülők gyermekei is bevonhatók voltak a felújítási munkálatokba. Ráadásul többször előfordult, hogy valakinek gyermeke, unokája született a felújítás ideje alatt, így köszöntésemben többször is elmondhattam, hogy „ez a gyermek, illetve unoka Isten ajándéka az elvégzett munka elismeréseként”.

– Hogyan tekint vissza, hogyan tudná értékelni egyházkerületi felügyelőként eltöltött éveit?

– Mindenekelőtt hálával tekintek vissza. Hálás vagyok azokért az évekért, amelyeket egyházkerületi felügyelőként tölthettem el. Ez alatt az idő alatt rengeteg szeretetet kaptam. Jó szívvel gondolok vissza azokra a gyülekezetekre, tisztségviselőkre, egyszerű gyülekezeti tagokra, akikkel látogatásaim során találkoztam. Erősítették hitemet, evangélikus identitásomat.

– Mit tudhatunk további terveiről?

– Az élet nem áll meg. Lassan nyugdíjas leszek én is. Az egyházban végzett munkáimon kívül már harminc éve igyekszem a közjóért tenni. Amikor lehetőség adódott egyesületek indítására, én az elsők között léptem be a *Győri Városszépítő Egyesületbe,* mintegy hatvan projektben vettem részt. Azután a *Révai Miklós Gimnáziumban* – a legutóbbi felmérés szerint az ország negyedik legjobb iskolájában – olyan megtiszteltetés ért, hogy az öregdiák-egyesület elnökének választottak. Már a második ciklusomat töltöm ebben a tisztségben, és bőven vannak ott is további terveim.

Voltam a nagycsaládosok győri egyesületének elnöke is. A megszűnés szélén álló szervezetet vettem át, és a harmadik évben már négynapos európai nagycsaládos-konferenciát szerveztünk ezerkétszáz résztvevővel. Elnöki ciklusom lejártával bérelt irodát, két főállású alkalmazottat és hatmillió forint tartalékot tudtam az utódokra hagyni.

Édesapám ’56-os szerepvállalása és a forradalomhoz való kötődésem okán megválasztottak – az 56-os Ideiglenes Nemzeti Tanács elnökéről elnevezett – *Szigethy Attila Társaság* vezetőjévé is.

Ahol tudom, ott folytatom a munkát, mert feladat mindig van bőven. Nem a feladathoz kapcsolódó rang vagy cím a fontos, hanem a szolgálat. Ha az új összetételű országos presbitérium engedi, akkor a Sztehlo-bizottságban és a Luther Kollégium Alapítványban is az édesapámtól tanult hűséggel, hittel szeretnék tovább tevékenykedni a magam talentumai szerint. Építeni mindig kell: házat, hitet, lelket, családot, szeretetet, közösséget, békességet, jövőt…

■ Kiss Miklós

HIRDETÉS

HIRDETÉS

A kegyelem trónusánál

„A hit hallásból van…” 8.

Új lemezzel gazdagodott archív igehirdetéseket feldolgozó sorozatunk, mely ismét két evangélikus lelkipásztornak állít emléket egy-egy igehirdetésük közrebocsátásával.

Ferenczy Zoltán (1919–2010) böjti sorozatának részlete a kegyelem királyi trónusa elé hív bennünket Zsid 4,14–16-ot alapul véve.

Győri János (1914–1997) pünkösd másodnapi igehirdetése a Lélek ma is új életet teremtő erejéről szól Ez 36,25–28 alapján.

A CD ára 800 forint, és megrendelhető az Evangélikus Missziói Központ címén: 1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38–40. Tel.: 1/400-3057. E-mail: evmis@lutheran.hu.

Meghívó kiállításmegnyitóra

A HAP Galéria szeretettel meghívja *Richly Zsolt* rajzfilmrendező és grafikusművész kiállítására. Megnyitó július 10-én 18 órakor, a tárlatot megnyitja *Sulyok Gabriella* grafikusművész. A kiállítás megtekinthető augusztus 17-ig, hétfőtől péntekig 14–18 óra között (Budapest II. ker., Margit krt. 24. fszt.).

Televíziós sorozatok, egész estés tévé- és mozifilmek, gyermekeknek és felnőtteknek készülő produkciók egész sora kötődik Richly Zsolt nevéhez. Generációk nőttek fel a Kockásfülű nyúl vagy Kíváncsi Fáncsi kalandjain. Richly Zsolt grafikusművészként is aktív alkotói életművet tudhat magáénak. A hazai animációs filmművészet számos generációját segítette pályára, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem animációs oktatásának meghatározó, korszakos személyisége.

HIRDETÉS

Pályázat lelkészi állásra

A *Nagybörzsönyi Evangélikus Egyházközség* a 2012. szeptember 1-jével megüresedő lelkészi állására pályázatot ír ki.

Az egyházközség várja azoknak a lelkészeknek a jelentkezését, akik a szép környezetben, de nehéz körülmények között élő gyülekezet lelkigondozását, tanítását és bátorítását felvállalják, a szórványhelyzetben a gyermekek tanításáért és az igehirdetésért mindent megtesznek.

A *lelkészi feladatok* közé tartozik többek között az egyházmegye által alapított – de gyülekezeti fenntartásban lévő – Reménység Háza ifjúsági szálláshely működtetése. A nagybörzsönyi lelkész feladata ezenkívül az Ipoly völgyében élő, határon túli magyar gyülekezetek segítése és pásztorolása a helyi – szlovák – gyülekezeti vezetőkkel egyetértésben.

A lelkészi *javadalmazás* átlagos; a parókia összkomfortos, közepes állapotú, háromszobás; külön lelkészi hivatal és hozzá kapcsolódó vendégszoba is van. A parókiához megművelhető kert is tartozik. A szolgálat ellátását hétéves szolgálati gépkocsi segíti. A díjlevél a Budai Evangélikus Egyházmegye Esperesi Hivatalában megtekinthető.

A *pályázatokat* a Budai Evangélikus Egyházmegye címére (1014 Budapest, Táncsics Mihály u. 28.) kell eljuttatni postai úton vagy elektronikus formában (esperesi.hivatal.buda@lutheran.hu). Bemutatkozási lehetőség július 22. és augusztus 5. között. A pályázók számára szívesen adnak részletes felvilágosítást a nagybörzsönyi egyházközség tisztségviselői és *Bence Imre* esperes.

A pályázat benyújtási határideje 2012. július 15.

EVANGÉLIKUSÉLET.HU

Istentiszteleti rend • 2012. július 8.

Szentháromság ünnepe után 5. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 5,1–11; 1Móz 12,1–4a. Alapige: Apcsel 9,1–20. Énekek: 467., 284.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) D. Szebik Imre; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Balicza Iván; **Fébé, II., Hűvösvölgyi út 193.** de. 9. (úrv.) Veperdi Zoltán; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10.; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyer, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) Pelikán András; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Szabó Bertalan; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. dr. Blázy Árpád; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; du. 6. dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Missura Tibor; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Szilvia; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Kendeh K. Péter; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Kendeh K. Péter; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kovács Áron; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kovács Áron; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Éva; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Széchey Béla; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (református templom)** du. 2.; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára.

Istentiszteletek a Balatonnál

Alsódörgicse, Fő u. 43. de. 11.; **Balatonakali, Templom tér** du. 2.; **Balatonaliga, Club Aliga üdülőközpont, Balatonvilágos, Aligai út 1.** du. 6.; **Balatonalmádi, Bajcsy-Zs. u. 25.** du. 4.; **Balatonboglár, Hétház u. 17.** de. 11.; **Balatonfenyves, református imaház, Bem u. 9.** du. 6.; **Balatonföldvár, Városháza, Petőfi u. 1.** du. 2.; **Balatonfüred, Bajcsy-Zs. u. 15.** de. 9.; **Balatonfűzfő, református templom, József A. u.** du. fél 3.; **Balatonszárszó, Széchenyi u.** de. fél 9.; **Balatonszemes, Fő u. 34.** de. fél 10.; **Balatonszepezd, Árpád u. 2.** de. 9.; **Hévíz, Helikon u. 6.** du. fél 5.; **Kapolcs, Kossuth u. 26.** du. fél 4.; **Keszthely, Deák F. u. 18.** de. fél 11.; **Kötcse, Templom u. 7.** de. 10.; **Kővágóörs, Arany J. tér 2.** de. fél 12.; **Mencshely, Kossuth L. u.** de. 11.; **Nagyvázsony, Temető u.** du. 2.; **Révfülöp, Villa Filip tér 2.** de. 10.; **Siófok, Oulu park** de. 10.; **Szentantalfa, Fő u.** de. háromnegyed 10.; **Taliándörögd, Petőfi u. 1.** du. 2.; **Tapolca, Darányi u. 1.** de. fél 9.; **Veszprém, Kossuth u. 4.** de. 10.; **Zánka, Rákóczi u.** de. fél 9.

Összeállította: Boda Zsuzsa

„Ne félj, te kicsiny nyáj!”

Beiktatták a Tolna-Baranyai Egyházmegye elnökségét

▶ **Hat évvel ezelőtti igéjével iktatta be ismét hivatalába *Gáncs Péter,* a Déli Egyházkerület püspöke a Tolna-Baranyai Egyházmegye elnökségét, *Szabó Vilmos Béla* esperest és *Andorka Árpád* felügyelőt június 30-án Pakson.**

A Déli Egyházkerület ötödik – egyben a sorban az utolsó – egyházmegyei elnökségének iktatásán az ünnepi liturgiában a püspök mellett a leköszönő és az új espereshelyettes – *Koskai Erzsébet* egyházaskozári és *Aradi András* bonyhádi lelkész – vett részt.

A korábbi elnökségi tagok egyedüli jelöltként kapták meg ismét a bizalmat. Szabó Vilmos Béla esperes második ciklusát kezdhette meg, Andorka Árpád pedig idén decemberben egyházmegyei felügyelőségének huszadik évfordulóját ünnepelheti.

Igehirdetésében a püspök utalt ugyan a tolna-baranyai gyülekezetek szórványhelyzetére, a kitelepítések ma is érezhető hatásaira, a csökkenő számokat mutató statisztikai adatokra, de – akárcsak hat évvel ezelőtt – felhívta a figyelmet a választott ige üzenetére is: *„Ne félj, te kicsiny nyáj, mert úgy tetszett a ti Atyátoknak, hogy nektek adja az országot!”* (Lk 12,32)

„Igaz, hogy kicsiny a tolna-baranyai »nyáj«, de sok olyan pozitív életjelet tudunk említeni, amely az élni akarást bizonyítja” – mondta a püspök –, és sorolta is az elmúlt hat esztendő örömeit: orgona-, harang-, szeretetotthon- és parókiaszenteléseket, megújult templomokat, fúvós- és kerületi konfirmandustáborokat, déli kerületi találkozókat. „Olyan életjelek ezek – összegezte Gáncs Péter –, amelyek arra utalnak: van ennek a nyájnak pásztora, aki jóságos Atyaként gondoskodik rólunk, ad, és bizalommal tekint a gyermekeire.”

A szerző felvétele

Szabó Vilmos és Andorka Árpád

Az istentiszteletet a gyülekezeti énekkar szolgálata színesítette, majd az alkalom ünnepi közgyűléssel folytatódott. Ennek keretében hangzott el a felügyelői és az esperesi székfoglaló beszéd, illetve a köszöntésekre is ekkor került sor.

Az együttlétet *Hajdú János,* Paks város polgármestere is megtisztelte jelenlétével, illetve üdvözölte is a beiktatott egyházmegyei elnökséget.

■ Boda Zsuzsa

Az egyházmegyei elnökség tagjaival interjú olvasható a Déli Egyházkerület honlapján: del.lutheran.hu/hirek

ERŐS VÁRAK

Ócsa erődített református temploma

A történelmi Magyarország legjellegzetesebb erődtemplomai Erdélyben találhatók. A *II. Géza* király által betelepített szászok emelték ezeket még a hitújítást megelőzően. A reformáció időszakától egyszerre szolgálták a közösség lutheránus hitéletét és gyülekezeteinek védelmét.

Az ország más pontjain esetenként a katolikus és a református felekezetek is erődítették templomaikat, bár ezek védműve, katonai célokat szolgáló elemei korántsem eredményeztek olyan védjegyszerű építészeti megoldásokat, mint az evangélikus németek vártemplomai. Történelmi és művészettörténeti vonatkozásaik azonban sok esetben mindettől függetlenül jelentősek. Példaként szolgálhat a Pest megyei Ócsa református műemlék temploma.

Az istenházát 1195-ben emelte a francia eredetű premontrei szerzetesrend magyarországi papsága. Elrendezése háromhajós; a főhajó és a két mellékhajóra merőlegesen keresztházó tagolja; átellenes oldalán két zömök torony emelkedik. Építészetében mind a román, mind a gótikus stílus megoldásai jelen vannak.

A több évszázados szolgálat után az apátság szerzetesei a török érkeztének hírére menekülni kényszerültek. Helyesen tették. Az oszmánok az oltárt lerombolták, a freskókat levakolták-lefestették, a szobrokat kihajigálták.

Ócsa azonban (sok magyar településtől eltérően) nem halt ki a hódoltság alatt sem. A reformáció időszakában megmaradt és bevándorolt lakossága a kálvini tanokat követte. Római katolikus híveinek száma ellenben megfogyatkozott, pásztorukat elkergették, így az elnéptelenedett templom 1560-tól megszakítás nélkül a reformátusoknak szolgál.

A védelmet nyújtó külső kerítőfalat az 1500–1600-as években húzták fel. Alapjait az évszázadok történelmi viharai sem tudták elsodorni. Az 1986–1994 között végzett, jogosan Europa Nostra díjjal jutalmazott helyreállítás a védműre is kiterjedt, melyet az eredeti állapotnak és magasságnak megfelelően falaztak vissza.

■ Rezsabek Nándor

A szerző felvételei

Kishírek a nagyvilágból

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Bibliacsere
Szokatlan lépésre szánta el magát az angliai Newcastle történelmi városrészében található Hotel Indigo: a szálloda összesen száznegyvennyolc szobájában lecserélték a hagyományos Bibliát egy Kindle e-könyv-olvasóra. A látogatók továbbra is olvashatják a készülékre előtelepített Szentírást, némi feláért cserébe pedig más vallások szent könyveit is letölthetik, illetve további olvasmányokat is vásárolhatnak; ezeket azonban a hotel már rendesen kiszámlázza.

A szállodai szobák polcain az e-könyvek a Gideon Társaság kiadásait váltják, amelyek híresek arról, hogy a különféle célközönségnek szóló kötetek más-más színű borítóval kerülnek forgalomba; például a diákoknak szánt zöld és piros könyvek mellett a hadsereg számára készítenek terepszínű változatot is.

Noha a szálloda büszke arra, hogy az egykor a brit nyomdászat egyik fellegvárának számító városban található, az akciót – ha sikeres fogadtatásra talál – a szállodalánc további negyvennégy tagjában is bevezetik.

Rekordot döntött a *Twitter*
A *Twitter* működése leginkább ahhoz hasonló, mintha az összes ismerősünknek egyszerre küldenénk sms-t. A legtöbben arra is használják, hogy életük egyes mozzanatait megörökítsék és – legfeljebb száznegyven karakterben – közzétegyék.

A legnépszerűbb mikroblog-szolgáltató csúccsal zárta az idei labdarúgó-Európa-bajnokságot: a spanyol csapat negyedik gólja után 15 358 üzenetet is posztoltak másodpercenként az oldal felhasználói, és a meccs teljes hossza alatt az üzenetek száma elérte a 16,5 milliót. A szám igen beszédes abból a szempontból, hogy egy nemzetközi szolgáltatásnak néha mekkora terhelést is el kell viselnie.

A korábban skálázhatósági gondokkal küzdő *Twitter* számos technikai újítást vezetett be megszületése óta, és a fent említett extrém helyzet sem érte váratlanul az oldal fejlesztőit. A februári amerikai Super Bowl amerikaifoci-döntőn már jól vizsgázott a rendszer, amikor a játék harmadik negyedében 12 233 új üzenetet küldtek másodpercenként. Tavaly a női focivilágbajnokságon a 7196-os másodpercenkénti terhelésben benne volt *Barack Obama* amerikai elnök 13 üzenete is.

Nyitott verseny
Sokáig csak úgy emlegették a *Google* közösségi szolgáltatását, a *Google+-t*, mint a *Facebookkal* szemben felvonultatott legerősebb fegyvert, amelynek népszerűsége azonban messze elmaradt a várakozásoktól.

A *Google* a nemrég zajlott fejlesztői konferenciáján végre számokat is elárult az indulása óta több ráncfelvarráson is átesett rendszerről. Eddig körülbelül 250 millió felhasználónak van Google+-kompatibilis regisztrációja, és napi 150 millióra tehető az aktív felhasználók száma. Közülük majd minden második naponta látogatja a szolgáltatást, és átlagosan hatvan percet tölt rajta, ebből tizenkettőt a központi hírfolyamban.

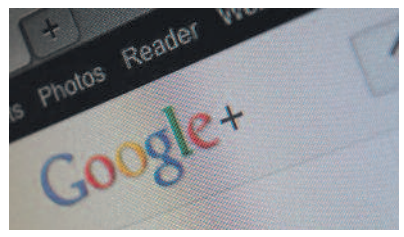

A konferencián debütált a *Googlenak* a nagy vetélytárssal szemben bevetett újabb fegyvere, amely az *Events*, azaz *Események* nevet kapta. A *Facebookon* már régóta elérhető eseményszervező szolgáltatás funkcióit a *Google* fejlesztői még azzal fejelték meg, hogy a *Party Mode-ban* bejelentkező felhasználóknak az esemény alatt készített képeit automatikusan és folyamatosan megosztja a többiekkel, így a késve indulók már menet közben képet kaphatnak a hangulatról, illetve a rendezvény után nem kell külön összevadászni az elkészült felvételeket, már minden megtalálható lesz annak google+-os oldalán.

A szolgáltatás meglepően felhasználóbarát, és jól illeszkedik a *Google+* szépre polírozott felületébe, így hatékony eszközt adhat azok kezébe, akik eseményeket szerveznek az ismerőseiknek.

■ Nagy Bence

Lássuk a medvét!

Már másfél hete körözik az északról hazánkba menekült, nem tudni, magát mifélének – felvidéki magyarnak vagy szlovák állampolgárnak – valló tisztes medveuraságot. Barna barátunk – gazdasági válság ide vagy oda – vette a bocskorát, és önkényesen áthelyezte székhelyét Magyarországra.

Mi hozhatta ide? A Börzsöny lágy dombjai? Az Ipoly hűsítő hullámai? Nem, ennél kérem sokkal komolyabb dolgokról van szó! Nem holmi alantas indítékok, mézcsempészet, bundázás vagy egyszerű medvetalpkoptatás e túra célja! Tévednek, kik e jámbor hatalmasságtól rettegnek!

A kissé enervált hústorony a maga radikális Pató Pál-politikájával, mézescsuporra voksolásával jó hírt hozott közénk. Teljesítményorientáltnak aligha tekinthető zarándoklatával azt hirdeti, nem pártoktól, aktuális tőzsdeállástól vagy a karcsú sziluettől függ a boldogság.

Ipolyviskre ment először hirdetni a maga igéjét ez autodidakta sztármackó. Úgy hírlik, a korcsma mellett táborozott le, s miként a jó magyar virtus megkívánja, felöntött egy macifröccsöt, mi oly jólesik ily melegbe.

Mindig „ünnepien telt” alakja köré sok-sok legendát gyártottak bő egy hét leforgása alatt, dagasztva ezzel a medveöntudatot. A Balu-mítosz megelevenedése már önmagában a mackóküldetés sikerességéről árulkodik. Mert mennyivel üdítőbb Dörmögő Dömötörökről gondolkodni, kicsit elrévedni, elábrándozni, örülni a napi macinak, mint folyton meg nem értésről, elcsúszásról, elbaltázásról hallani…

Reméljük, a hajtókhoz is eljut az örömhír, és vigyáznak e kedves vendégre, még ha nem maradhat is a mi erdeinkbe. Maradjon meg ellenben a képzelet szálfái közt, dörmögjön ott édes, otthonos semmiségeket!

■ – kinyik –

SZERETETVENDÉGSÉGRE

Édes fonott perec Mezőtúrról

Hozzávalók: *1,5 kg liszt, 25 dkg sertészsír, 25 dkg margarin, 2 dkg élesztő, 1 csapott evőkanál só, 8 csapott evőkanál kristálycukor, 1 nagy pohár tejföl, 2dl tej, 1 egész tojás, 3 tojás sárgája*

Elkészítése: Az élesztőt cukros tejben felfuttatjuk. A többi hozzávalót – egyelőre csak 1 kg liszttel – összekeverjük, majd beleöntjük a felfuttatott élesztőt. A tésztát alaposan összegyúrjuk, miközben folyamatosan adjuk hozzá a megmaradt fél kilogramm lisztet. Ha már elválik az edény falától, letakarva vagy zacskóba téve hűtőszekrényben 2-3 órát pihentetjük.

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Lisztezett gyúródeszkán kb. 25 cm hosszúságú, ceruzavastagságú rudacskákat sodrunk. Kettőt-kettőt a végénél összefogva összesodrunk, majd az így kialakult fonatot karikába zárjuk. Kilisztezett tepsibe rakjuk úgy, hogy egymás közt perectészta-vastagságú hely legyen, mivel sülés közben még kelni fog. Egy hagyományos tepsibe 40-50 db perecet lehet elhelyezni. A tetejüket tojássárgájával megkenjük.

Előmelegített sütőben körülbelül 20 perc alatt sül ki.

Hasznos tanács: ha nem akarjuk az egészet egyszerre megsütni, eltehetjük a fagyasztóba. Később is kiváló lesz a tészta.

EVÉL&LEVÉL

Elmaradt beszélgetés

Tisztelettel kérem Önöket, hogy a jövőben, ha lehet, figyeljenek arra, hogy ha valami hirdetést közölnek, majd a hirdetett eseményt a szervezők lemondják, akkor ez utóbbi információ is eljusson az érdeklődőkhöz. Június 14-én, csütörtökön páran, akik az *Evangélikus Életben* olvastuk a hirdetést, megjelentünk este 6 órakor a Petőfi Irodalmi Múzeumban – és ott a portás telefonon érdeklődött, hogy a *Vizi E. Szilveszter és Béres Tamás beszélgetése* című programról ki mit tud. Válaszként azt kapta, hogy lemondták. Egyik hittársunk már a legfrissebb *EvÉlet* birtokosaként mondta, hogy nem olvasott a lemondásról semmit.

Tudom, hogy mindenütt sok a feladat, de ha lehet, akkor a megbízhatóságról próbáljon az *EvÉlet* jó bizonyítványt kiállítani, amiért naponta küzdünk mindenhol.

Erős vár a mi Istenünk!

Velsz Dóra *(Budapest)*

Néhány, arra okkal érdemesíthető kivételtől eltekintve (például a Szélrózsa találkozó) az Evangélikus Élet *„csak” a ténylegesen megtörtént, lezajlott – és közérdeklődésre méltán számot tartó –, evangélikus vonatkozású alkalmakat igyekszik dokumentálni, ezeket ugyanakkor lehetőleg a teljesség igényével. Nem véletlenül* eseménykövető *profilra vállalkozó lapunkban tehát csak az a* hír, *ami már (bizonyosan) megtörtént. Minden olyan alkalom, amely „majd (talán) lesz”* – hirdetés, *melyek (valóság)tartalmáért felelősséget vállalni nem tudunk.* – A szerk.

„Hála legyen néked mindenért”

Bizony, volt miért hálát adni június 17-én, vasárnap a tótkomlósi evangélikus templomban a gyülekezetnek és nekünk is, akik az ország különböző tájairól érkeztünk.

Az ünnepi istentisztelet első részében *Szpisák Attila* lelkész igehirdetése után hálát adott Istenünknek a kilencvenedik életévét betöltött édesanyánkért, nagymamáért *(özv. Benyó Pálné szül. Oravecz Anna),* majd áldást kívánt reá és az egész családra.

A hálaadások sora folytatódott: két gyermek részesült a keresztség szentségében, a szülők és keresztszülők pedig vallást tettek hitükről.

A harmadik hálaadás igen megható eseménye volt a napnak. Az egyházközség és a komlósi rali szervezői ebben az évben támogatói szerződést kötöttek, melynek értelmében az autóverseny ideje alatt pénzbeli adományokat gyűjtenek hat, nagyon nehéz helyzetben élő komlósi család számára. A negyven-negyvenezer forintos adományok átadása közben szem nem maradt szárazon… „A jókedvű adakozót szereti az Isten.”

Az istentiszteleten *ifj. Endreffy Attila* orgonaművész Gárdonyi Zoltán-műveket játszott, az *ifj. Lopuch Pál* gitárkíséretével előadott ifjúsági énekek sorát pedig az *„Indulj az úton…”* kezdetűvel fejeztük be.

Hálatelt szívvel mentünk mindnyájan haza, az élő gyülekezet gyümölcseit láthattuk, tapasztalhattuk.

Egyedül Istené a dicsőség! Soli Deo gloria!

Endreffyné Benyó Zsuzsa *(Tótkomlós)*

Nyolcvan éve halt meg Brocskó Lajos „árvaatya”

Kevesen emlékezhetnek az Országos Protestáns Árvaház egykori igazgatójára. *Brocskó Lajos* fiatalon került az árvaház élére, és ötvennyolc éven keresztül (1874-től 1932-ig) viselte gondját az árváknak. Nehéz idők voltak: világháború, rengeteg hadiárva, gazdasági világválság stb.

Édesapám, aki az árvaházban nőtt fel, visszaemlékezéseiben, életrajzi regényében örökítette meg – én innen ismerem – a kiváló pedagógust, az igaz magyar embert, „akinek nem volt könnyű dolga annyi árva sorsát igazgatni, hogy felelősséget lehessen vállalni értük Isten és az emberek előtt”. „Olyan embereket akart nevelni, akik nem félnek, akik nekivágnak minden akadálynak. Akik ha olykor összeroskadnak is, újra meg újra talpra állnak, míg elérik céljukat.”

Szeretném, ha az egykori árvák gyermekei, unokái fejet hajtanának az árvaatya emléke előtt, és úgy, mint egykor, a „Papa” neve napján elénekelnék az árvák köszöntő énekét: „Ki szívedet köztünk megosztád…”

Az egykori árvaházban ma a Magyarországi Evangélikus Egyház kollégiuma működik. Az jutott az eszembe, milyen szép lenne, ha a fiatalok, akik őrzik a hagyományokat, vállalnák árvapapa sírjának gondozását. Lehet, hogy így van?

Brocskó Lajos sírja a Fiumei temetőben, a 47. parcella 1. sor 54. sz. alatt található. Az árvaházból való kiköltözésének másnapján adta vissza lelkét Teremtőjének.

(Az idéztek Bányai-Breuer Oszkár Aranyhíd az örvény felett című regényéből valók.)

Breuer Csilla *(Budapest)*

Gyerekszáj

– Anyu, amikor én konfirmálok, akkor majd nekem is kell bort innom?
– Igen, kicsim, hiszen tudod, hogy Jézus Krisztus testét és vérét vesszük ilyenkor magunkhoz ostya és bor formájában.
– De olyan keserű! Muszáj innom?
– Persze, hiszen így teljes az úrvacsora.
– Nem lehetne inkább becserélni?
– ???
– Én nem innék bort, viszont két ostyát kapnék.

■ – gy –

HÍREK, HIRDETÉSEK

Felhívás parókusi alkalmassági vizsgálatra

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Püspöki Hivatala értesíti a hatéves képzésben részesült, 2010 szeptembere előtt ordinált beosztott lelkészeket, hogy a 2012. október 1-jére tervezett parókusi alkalmassági vizsgálatra július 16-ig kell írásban jelentkezni a püspöki hivatalban (9001 Győr, Pf. 1639). A püspöki hivatal a jelentkezések beérkezését követően küldi ki az írásbeli feladatok és szóbeli tételek anyagát.

GYÁSZHÍR

Szomorúan tudatjuk, hogy *dr. Koczor Miklós* 83 éves korában meghalt. Július 10-én, kedden 17 órakor istentisztelet keretében adunk hálát életéért a budahegyvidéki evangélikus templomban (1123 Budapest, Kék Golyó u. 17.).

„Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk.” (1Kor 15,19)

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ŐRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS aranykoszorús harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levélcím: 2162 Őrbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

Balatonföldvár központjában független apartman kiadó gyakorló keresztyéneknek. Tel.: 20/886-1327; blntklmn@freemail.hu.

* * *

Széll Bulcsú lelkipásztort Budapest Főváros XIX. Kerület Kispest Önkormányzata június 17-én díszpolgárrá választotta.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból július 8-ától július 15-éig

VASÁRNAP

8.05 / MR6 – A régió rádiója
Kapocs
(vasárnapi ökumenikus műsor)
10.30 / m1
A Biblia
a magyar képzőművészetben
11.00 / Duna Tv
Református istentisztelet
közvetítése Székesfehérvárról
11.15 / m1
Evangélikus templomok
(ismétlés: 14.20 / m2)
12.00 / Kossuth rádió
Déli harangszó a csékúti
evangélikus templomból
15.05 / Bartók rádió
Jubilate Deo
Benne:
Händel: Utrechti Te Deum
21.15 / Bartók rádió
Az emberi hang dicsérete
Benne:
Bruckner: f-moll mise

HÉTFŐ

9.05 / Duna Tv
Magyarország tájegységei
(magyar ismeretterjesztő
sorozat)
Templomok 1.
13.44 / Bartók rádió
Hangverseny délidőben
Matuz István fuvolázik
14.06 / Kossuth rádió
Arcvonások
Benedek Katalin mesekutató,
néprajztudós
15.10 / Kossuth rádió
Prémium rocktörténet
Kritikus zenék,
legendás zenészek
20.05 / Duna World
Pannonia 3 keréken
Beremendtől Palkonyáig
20.50 / Duna World
A rejtélyes XX. század
Kun Miklós történész
műsora

KEDD

9.00 / Duna World
Balatoni nyár
(nyári magazinműsor)
9.05 / Bartók rádió
Hang-fogó
Benne:
Bruckner: Te Deum
11.06 / Kossuth rádió
A Hely (riportműsor)
17.50 / m1
Másfél millió lépés
Magyarországon
– 32 év múlva
(magyar ismeretterjesztő
sorozat)
A Rákócziak emlékezete
21.15 / Duna Tv
Egy szöszi szerelme
(csehszlovák játékfilm,
1965) (76’)
21.30 / Pax Tv
Hét ima
(koncertfilm)

SZERDA

9.05 / Bartók rádió
Hang-fogó
Benne:
Ton Koopman orgonál
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk
eleitől fogva...”
A református egyház félórája
14.06 / Kossuth rádió
Arcvonások
Merész András,
a női vízilabda-válogatott
szövetségi kapitánya
21.20 / Duna Tv
Mérgezett toll
(francia tévéfilm, 2009)
23.25 / m2
Tükör által homályosan
(svéd filmdráma, 1960) (86’)
23.45 / Duna Tv
Koncertek az A38 hajón
(magyar koncertfilm)
Irie Maffia; Konyha

CSÜTÖRTÖK

8.10 / Duna Tv
Magyar elsők
(magyar ismeretterjesztő
sorozat)
Az első magyar nagyáruház
12.05 / Bartók rádió
Bravissimo!
Benne:
Elekes Zsuzsa játszik
a budavári Mátyás-templom
orgonáján
14.55 / m2
Másfél millió lépés
Magyarországon
Zirctől Nagyvázsonyig
21.20 / Duna Tv
Szerelmes biciklisták
(magyar játékfilm, 1965)
(100’)
22.02 / Bartók rádió
A Magyar Telekom
Szimfonikus Zenekar játszik
Mendelssohn:
IV. (Olasz) szimfónia

PÉNTEK

5.20 / m1
Hajnali gondolatok
11.05 / m2
Az én Budapestem
15.40 / m2
Magyarországi néptáncok
19.52 / Kossuth rádió
Esti mese
Tersánszky Józsi Jenő
meséjét
Gaskó Simon mondja el
21.10 / Duna Tv
Julianus barát
(magyar filmsorozat)
22.35 / Duna Tv
Szürkület
(magyar játékfilm, 1990) (95’)
23.05 / m2
Kivonulás
(izraeli–francia–olasz–
német film, 2007) (109’)
23.30 / Bartók rádió
Ars nova
A XX–XXI. század zenéje

SZOMBAT

13.05 / m1
Kerékpártúra (biciklismagazin)
15.55 / m1
A Pendragon legenda
(magyar film, 1974) (94’)
17.30 / m1
Koltay Gergely 60
A Kormorán együttes
ünnepi koncertje
21.30 / Duna World
A szabin nők elrablása
(magyar tévéjáték, 1976) (116’)
22.30 / Bartók rádió
Intermezzo
Benne:
Bach: Nun komm’
der Heiden Heiland
– korálelőjáték, BWV 659.
22.50 / Duna Tv
Út a mennyországba
(amerikai–izlandi játékfilm,
2005) (85’)
24.00 / Bartók rádió
Dzsesszkoncertek

VASÁRNAP

10.00 / Duna Tv
Élő egyház
(vallási híradó)
10.04 / Kossuth rádió
Református istentisztelet
közvetítése
a bácsfeketehegyi templomból
Igét hirdet:
Csere-Szemesi István püspök
10.30 / Duna Tv
Isten kezében
10.45 / m1
Evangélikus magazin
(ismétlés: 13.45 / m2)
11.10 / m1
Baptista ifjúsági műsor
14.00 / Duna World
Evangélikus istentisztelet
közvetítése Hétfaluból
15.05 / Bartók rádió
Jubilate Deo
Benne:
Bach: Jesu, meine Freude
– motetta, BWV 227.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (július 8.)
Aki lopni szokott, többé ne lopjon, hanem inkább dolgozzék, és saját keze munkájával szerezze meg a javakat, hogy legyen mit adnia a szűkölködőknek. Ef 4,28 (Hab 2,6; Lk 5,1–11; 1Kor 1,18–25; Zsolt 73) *Luther* szerint is: „Lopás minden olyan haszon, amit másvalakinek a kárán szerez meg az ember. Lopás minden olyan előny, amihez másvalakinek a hátrányára jutunk hozzá.” Azonban *„haszontalan szolgák vagyunk, ha csak azt tettük, ami kötelességünk volt”* (Lk 17,7–10), mert a saját betevőnk megszerzésén túl kezdődik a krisztusi ember életének igazi értelme: becsületes munkám méltó jutalmaként az Istentől kapott javakból még adhatok is a szűkölködőnek.

Hétfő (július 9.)
Hálát adunk neked, Urunk, mindenható Isten, aki vagy, és aki voltál, hogy kezedbe vetted nagy hatalmadat, és uralkodsz. Jel 11,17 (Ézs 45,6–7; Lk 6,12–19; Mik 4,1–10) Mozifilmek látványos trükkjeihez szokott és számtalan valóságos döbbenetet – háborúkat, cunamikat – látott szemünk és a fültanúk számára is megrendítő lesz, amikor majd a hetedik trombitaszóra mennydörögve és zúgva megszólalnak a kozmikus elemek, és globális erők kerítik hatalmukba az egész földet. Villámlás, földrengés, jégeső – ám ezek mind egyetlen nagy örömhírt fognak bejelenteni: a mindenható Úr uralkodik.

Kedd (július 10.)
Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjászült minket Jézus Krisztusnak a halottak közül való feltámadása által élő reménységre. 1Pt 1,3 (Ézs 63,7; 1Móz 35,1–5a.9–15; Mik 4,11–5,4a) Az „Élő reménység”-et beírva a *Google* keresőjébe a több ezer találat között örömmel fedeztem föl a „Hozzáadás a kedvencekhez” lehetőséget is. *Péter első levelének* alapüzenete tehát beteljesedett: a reménység legyen a kedvenced, reménykedj a kegyelemben (1,13), a hihető Istenben (1,21), a házastársad hűségében (3,5) és az üdvösségben (3,15).

Szerda (július 11.)
Ahol a kincsed van, ott lesz a szíved is. Mt 6,21 (1Sám 7,3a; Ez 2,3–8a; Mik 6,1–8) Az evangélium 5–7. fejezete a *Hegyi beszéd,* és a kincskérdés majdnem éppen ennek a közepe. A kincs pedig fontos, főleg, ha nem korrodálódik. De veszélyes is, mert erősen „vonzza a testet”. A „lefelé” ható földi gravitáció mellett az emberre talán ez hat a legerősebben, mondhatni halálosan. Ám éppen ennek ellenében javasolja Jézus, hogy jobb, ha olyasmibe fektetünk, ami inkább „fölfelé” vonz. Jézus a Mennyei Kincstár leghitelesebb ajánlója.

Csütörtök (július 12.)
Öljétek meg tagjaitokban azt, ami csak erre a földre irányul: a gonosz kívánságot és a kapzsiságot, ami bálványimádás. Kol 3,5 (5Móz 5,21; ApCsel 15,4–12; Mik 7,8–20) Pál mintha a *Hegyi beszédet* folytatná, amelyben Jézus a vonzó földi kincsek keservéről beszélt. Mértéktelen hatalmi ambíciók, szeretetlenség, önimádat és örök elégedetlenség jellemzi korunk önjelölt isteneit, akik valójában kiüresedett bábok, ledönthető bálványok csupán, mert hiányzik róluk a 12. vers összes „ruhadarabja”: a könyörület, a jóság, az alázat, a szelídség és a türelem.

Péntek (július 13.)
Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban. 1Kor 15,42b (Zsolt 90,5–6; Lk 22,31–34; Mk 2,18–22) Hitvallásunk 11. cikkelye – a test föltámadása – a „Krisztus Jézusban megszentelt”(1,2) korinthusi gyülekezetnek szóló páli útmutatás egyik legfontosabb tétele. A romlandó tehát meg is romlik, ez az Istentől kölcsönkapott ideiglenes forma összeomlik, kiégett hamuként szétszórattatik. A romolhatatlanság titka, az „elváltozás” azonban nem elixírekben, örök ifjúságot ígérő plasztikai műtétekben, hanem a halált legyőző Istenben van.

Szombat (július 14.)
Pál írja: Mindenféleképpen gyötrődtünk: kívül harcok, belül félelmek. De Isten, a megalázottak vigasztalója, megvigasztalt minket. 2Kor 7,5–6 (Zsolt 109,26; Fil 3,12–16; Mk 2,23–28) A „Krisztus szorongató szeretetével” körülvett korinthusi gyülekezet zsidó és görög származású keresztényekből állt. Pál utalásaiból kitűnik, hogy elismeri az Írásban való jártasságukat, ám a városba telepített zsidóság gazdasági és politikai sikerei nem eredményezték szükségszerűen a közösség erkölcsi fejlődését vagy hitbeli növekedését. Ennek orvoslására írja Pál – és olvassuk mi is, mai gyötrésekkel és harcokkal megpróbáltak – e sorokat.

■ Mátis András

HIRDETÉS

Meghívó lelkészavatásra

Örömmel és Isten iránti hálával tudatom, hogy *Szemerei János* püspök a meszleni evangélikus templomban július 14-én, szombaton 16 órakor lelkésszé avat.

Szeretettel hívom és várom az ünnepi istentiszteletre és az azt követő szeretetvendégségre.

Németh Katalin

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu. • **Hirdetésfelvétel**: hirdetes@evelet.hu.
Előfizetés: elofizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség**: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).
Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).
Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Tördelőszerkesztő:** Károly György Tamás (evelet@kgyt.hu). **Rovatvezetők**: Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).
Szerkesztőbizottság: Adámi Mária, Boda Zsuzsa, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, Kendeh K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Prőhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 212278